

Bærekraft i Gratanglaks

*Et bedre år for
miljø, laks og folk*

Bærekraftsrapport 2021

Gratanglaks

Innhold

4	Daglig leder
6	Ringvirkninger
8	Tett på: Freddy
10	Vår verdikjede
12	Fem i Gratanglaks
20	FNs bærekraftsmål
30	Interessentanalyse
32	Vesentlighetsanalyse
36	Nøkkeltall Miljø
52	Nøkkeltall Sosialt
56	Nøkkeltall Økonomi
62	Sentrale mål fremover
70	Sertifiseringer
74	Samfunnsengasjement
84	GRI-rapportering
86	GRI-102: Generelle opplysninger
96	GRI-103: Ledelsestilnærming
98	GRI-200: Økonomiske indikatorer
103	GRI-300: Miljømessige indikatorer
116	GRI-400: Sosiale indikatorer
122	GRI index

Daglig leder

Grataglaks har hatt fokus på bærekraft fra dag én. Vi jobber med levende individer – laks – og da er vi avhengig av bærekraftig tenking og oppførsel. Vi er jo de første som får svi hvis vi ikke leverer på bærekraft.

Tore – på sporet av bærekraft!

Tore Lundberg
Daglig leder i Grataglaks AS

Grataglaks har eksistert i snart 40 år, men vi har nok ikke alltid vært like god å dokumentere hvordan vi jobber. Nå har vi tatt grep, og kartlegger nøye alt vi gjør. I år har vi gått lengre enn før, og for første gang sertifisert oss etter ASC-standard. Denne går grundigere til verks enn standardkravene fra myndighetene, og fokuserer bl.a. på mer åpenhet og synliggjøring. I tråd med dette, er også vår ferske bærekraftsrapport tilgjengelig for alle som ønsker å vite mer om oss.

I dette yrket er folkene aller viktigst. Nettopp fordi vi jobber med levende individer og må ta hensyn til dem. Det nytter ikke med all verdens teknologiske innretninger, hvis ikke folkene har øynene, hodet og hjertet med seg. Heldigvis har vi flotte folk i bedriften, og vi satser sterkt på at de skal trives hos oss og bli værende. Framover ønsker vi oss enda flere kvinner – for denne næringa er absolutt for alle. Dessuten byr den på et kjempegodt miljø, og jevnt og trutt herlige uteopplevelser. Som en av våre ansatte sier: «Å kjenne lukta av hav og høre fuglelyder hver dag på jobb, er fantastisk!»

Grunnsteinen for vår eksistens, er lokalsamfunnet. Det er her vi ønsker å være i minst 100 år framover. Da må vi ha butikk, bensinstasjon, kommunale tjenester, idrettslag og foreninger. Vi har alltid satset lokalt, for vi vil skape arbeidsplasser og gode liv. Det gir ringvirkninger og skatteinntekter, og gjør bygda vår til et godt sted å bo. Skal vi lykkes med å rekruttere flere, må alt vi gjør, ha bærekraftsperspektiv.

Grataglaks er stolt over at vi nok en gang har null rømt laks og null alvorlige hendelser i 2021. Det skyldes at vi prioriterer helse, sikkerhet og miljø, og det akter vi å fortsette med. Framover satser vi også på mer elektrifisering og å bli bedre på å gjenvinne avfallet vårt. En annen storsatsing, er prosjektet ØyMerd. Her samarbeider Grataglaks og Kleiva Fiskefarm med oljenæringa om et utviklingsprosjekt på eksponerte områder. Tanken er å flytte produksjonen til ytre kyststrøk, for å løse utfordringene med miljø og areal. ØyMerd skal redusere risikoen for lus, rømming og forurensning, uten at det går utover sikkerheten for folk og fisk. Lykkes vi med dette, kan det føre til investeringer på i overkant av en milliard og flere nye arbeidsplasser.

Havbruksnæringa produserer mat til verden. I seg sjøl er det meningsfylt å «brødfø» verdens befolkning med god og sunn mat. Produksjonen av laks er også blant de mest bærekraftige, sammenlignet med annen matproduksjon, som f.eks. kylling og gris. Ved å produsere bærekraftig mat for et internasjonalt marked, skaper vi lokale arbeidsplasser, både hos oss og hos leverandørene. Jeg håper vi kan ha den bredden, den strukturen og det eierskapet vi har i næringa, også i framtida.

Bærekraftsrapporten handler om selskapet Grataglaks AS og baserer seg på tall for driftsåret 2021. Etter et tøft 2020 med ettervirkninger fra algeutbruddet i 2019, og med avslutningen av samdriften med Kleiva Fiskefarm AS, har 2021 vært bedre. Du kan se mer om bærekraftsarbeidet i Grataglaks på nettsidene våre og i videoer på sosiale medier.

Ringvirkninger i 2021

78 612 000 kr.
i verdiskaping, som tilsvarer:

**35
millioner**
måltider produsert i 2021

211
barnehageplasser*
*Kostnad estimert til 124 000
per plass i året (tall hentet
fra Udir)

27
sykehjemsplasser*
*Kostnad estimert til 950 000 for
en ubevoktet plass (tall hentet
fra ks.no)

364
personers årlige
helseutgifter*
*Årlig helseutgift for en person
er 71 883 (tall hentet fra SSB)

263
leverandører med en
total kjøpesum på **351,1**
millioner kroner,
hvor de fleste er lokale.

215
arbeidsplasser i
vår verdikjede

Vi bidro med
257 385 kr.*
til lokale arrangementer,
idrett og annonser
*Lave tall etter lite aktivitet
under pandemien

5 270 207 kr.
totalt utbetalt fra havbruksfondet
til Gratangen, Kvæfjord, Harstad og
Dyrøy for våre konsesjoner

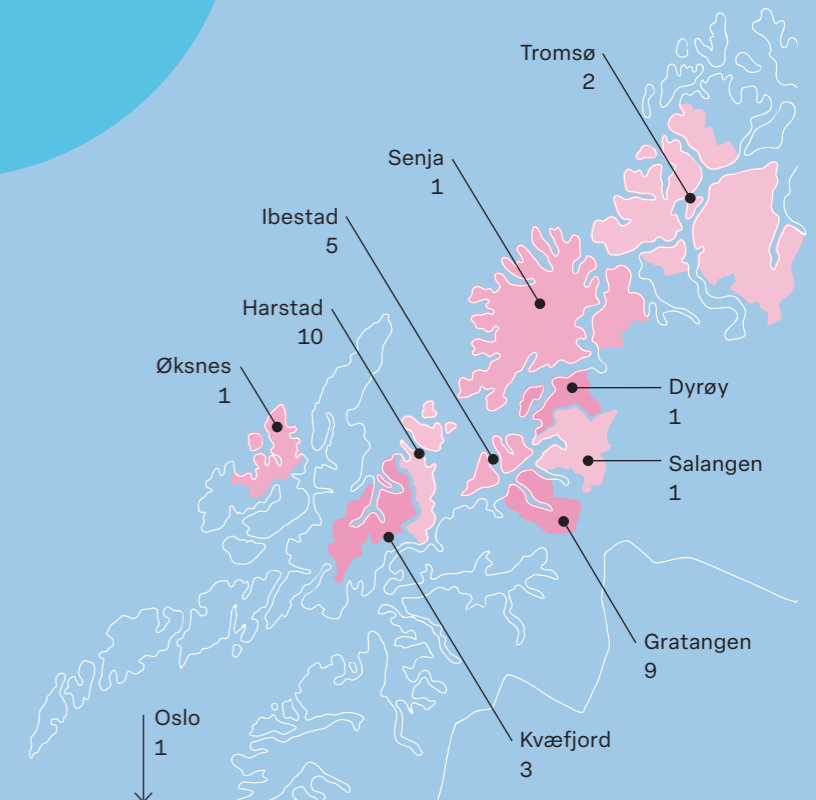
12 815 000 kr.
i skatt fra bedrift.

Over
14 millioner
i lokal kjøpekraft.

34
ansatte

Tett på: Freddy

Freddy kom til Gratanglaks i 2019 og jobber som kvalitetskoordinator. Han liker veldig godt å jobbe med kvalitet, forbedringsarbeid, HMS og å sette i verk prosesser og rutiner.

Jeg har over 30 års erfaring fra ulike lederstillinger, operativ drift både i flyselskap og rederi, og kvalitets- og prosjektledelse i SAS, Boreal Transport og Kleiva Fiskefarm/Gratanglaks. Etter flere runder med omorganiseringer, måtte jeg ut og søke jobb. Tilfeldigvis utlyste Gratanglaks en stilling som Kvalitetskoordinator. Med min interesse for havet, både i jobb- og hobbysammenheng, var det et lett valg. Jeg har aldri angret siden! Jeg hadde allerede erfaring med ledelse, HMS, kvalitetsoppfølging og avvikshåndtering, så her lå min styrke.

I Gratanglaks føler jeg at vi er en stor familie, hvor alle tar godt vare på hverandre, om du er leder eller ansatt. Det er svært korte avstander mellom de som utfører praktisk arbeid i produksjonen, og de som har ansvaret for å lede arbeidet. Vi når målene våre gjennom lagarbeid og opplevelse av tilhørighet. Dette er Gratanglaks sin styrke.

Jeg har en variert arbeidsdag. Det stilles hele tiden store krav til HMS-oppfølging og dokumentasjon overfor myndigheter og sertifiseringsorganer. Vi må lage løsninger i kvalitets-systemet for å ivareta kravene. Mye av tiden går også med til oppdatering, utvikling og vedlikehold av prosedyrer, og å bygge skjemaer

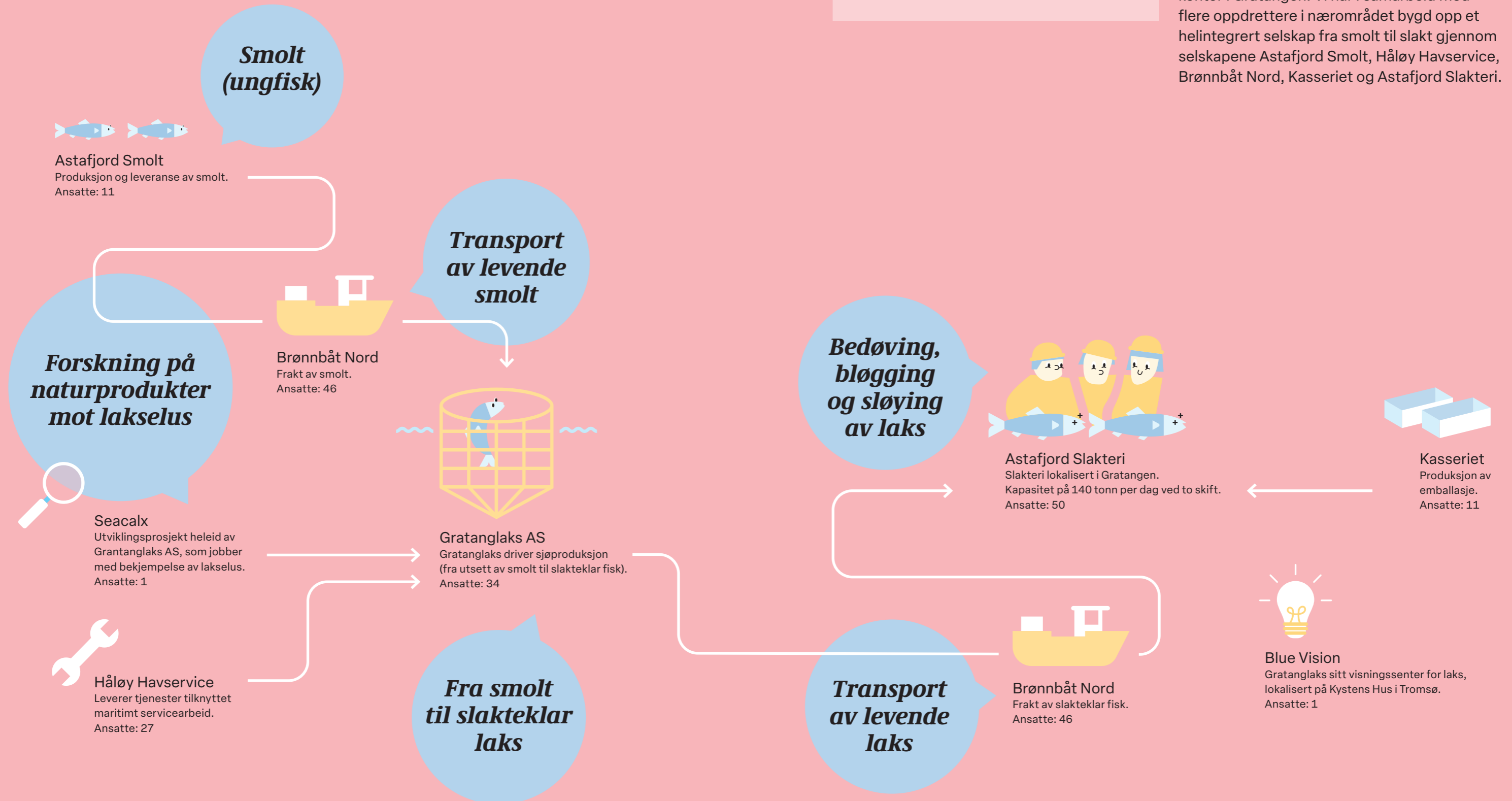
og sjekklister for best mulig optimal drift. I perioder kan det være hektisk ifbm sertifiseringer. Det krever mye forarbeid, og også etterarbeid. Jeg er også så heldig at jeg kan variere arbeidsdagene med mange besøk ute på lokalitetene, noe jeg trives godt med.

Det er utfordringer på alle plan i oppdrettsbransjen. Det gjør at jeg hele tiden har mye å strekke meg etter, og får brukt mine ferdigheter og evner. Dette er alltid positivt. Selv om det kan være slitsomt til tider, gir det en opplevelse av mestring.

Den aller største utfordringen i jobben, er det komplekse sertifiseringsarbeidet. Det omfatter sjekklister, dokumentasjon, HMS, fiskehelse, biosikkerhet, ansattforhold, prosedyrer og tekniske ting, som må være på plass til enhver tid. Med god kommunikasjon og teamarbeid, gjør det arbeidsdagen både meningsfull og morsom

Det jeg liker best med jobben, er alle utfordringene og at du hele tiden lærer noe nytt. Ingen dag er lik. Videre legger Gratanglaks opp til at vi kan styre hverdagen selv, med frihet under ansvar. Det fører til at du tar medansvar, får en bedre arbeidssituasjon, og faktisk gjør en bedre jobb.

Vår verdikjede

Fem i Gratanglaks

For å sikre verden nok mat, både i dag og i framtida, er de folkene som produserer maten, vår aller viktigste ressurs. De er våre sjømathelter.

Havbruksnæringen har siden den spede oppstarten på 1970-tallet, opplevd en eventyrlig utvikling. I dag er næringen mer teknologi-orientert, og både kunder og markeder er mer utviklet og krevende. Framover trenger vi derfor flere medarbeidere med høyere kompetanse, og ulik bakgrunn. For bak et lekkert laksemåltid i New York, Paris eller Tokyo, ligger det ofte hardt arbeid, fra en rekke flinke folk i vår region. Her kan du gjennom deres egne ord, bli bedre kjent med fem av våre helter.

Ibestad kommune

Kristian Bredahl (35)
Lokalitetsleder

Kristian har jobbet i mange år av sin arbeidskarriere i Gratanglaks. Jobben gir varierte arbeidsoppgaver med rom for utvikling og i 2022 skal Kristian jobbe som båtansvarlig og skipsfører på servicebåt.

Jeg har siden 2. april 2012 jobbet i Gratanglaks, og gleder meg fortsatt hver eneste dag til å komme på jobb. Gratanglaks har jordnære sjefer og et godt arbeidsmiljø, som gjør det givende å komme på jobb. Jeg har i løpet av min tid her fått tatt fagbrev.

Gratanglaks tilbyr varierte arbeidsoppgaver og i 2022 skal jeg jobbe som båtansvarlig og skipsfører på servicebåt. Å kjenne lukta av hav og høre fuglelyder hver dag på jobb, er fantastisk. Jeg er heldig som har «kontor» med kontinuerlig nærhet til naturen.

I 2021 var jeg lokalitetsleder på Myrlandshaugen. En jobb med stort ansvar overfor mine ansatte. Det kan til tider være utfordrende å jobbe med folk, men det er også det som gjør jobben givende og spennende. Om vi har respekt for havet og gjør et grundig arbeid på jobben – da kan vi sove godt om natta!

Min viktigste oppgave som lokalitetsleder er å sørge for at vi gjør en god jobb på alle områder, og leverer god fisk.

Ibestad kommune

Odd Dagfinn Årsandvik (45) Lokalitetsleder

Odd Dagfinn har en variert arbeidsbakgrunn fra flere forskjellige bransjer. Han valgte å komme tilbake til oppdrettsnæringen i 2011 til oss i Gratanglaks.

Jeg har vært i arbeidslivet siden jeg var 13 år. I min arbeidskarriere har jeg vært innom flere forskjellige bransjer. Jeg har jobbet innenfor fiskeri, omsorgstjenesten, brannvesen og byggebransjen.

Min interesse for friluftsliv trakk meg tilbake til oppdrettsnæringen og Gratanglaks i 2011, etter nesten ti år hos Byggmakker. I Gratanglaks legges det godt til rette for faglig utvikling hos de ansatte, og de har stor tillit til oss som jobber her. Jeg startet i 2016 som lokalitetsleder, og har vært innom flere forskjellige lokaliteter. Nå er jeg lokalitetsleder på Skøyen i Dyrøy kommune.

Mine hovedoppgaver er å holde lokaliteten i drift, sørge for at alt som skal rapporteres blir rapportert, at alle overholder rutiner, og sørge for at de ansatte har en trygg og god arbeidsplass å komme til. Å ha personalansvar er en stor og viktig oppgave. Det kan by på utfordringer, og det er min jobb å håndtere de på best mulig måte.

Jeg tok for første gang i en datamaskin da jeg var 25 år, og har alltid vært best til fysisk arbeid. Som lokalitetsleder jobber jeg både fysisk og med data, og har lært mye gjennom dette.

Harstad kommune

Endre Nordstrand (28) Fiskehelsebiolog

Endre er fiskehelsebiolog i Åkerblå, et konsulentselskap som arbeider med havhelse. De leverer miljø-, fiskehelse- og tekniske tjenester til oppdrettsnæringen. God fiskehelse, fiskevelferd og et godt miljø er nødvendige forutsetninger for en lønnsom og bærekraftig produksjon.

Jeg fullførte min master i akvamedisin på Norges Arktiske Universitet i Tromsø våren 2021 og startet rett i Åkerblå. Jeg har tidligere, mens jeg studerte, jobbet på flere andre oppdrettsanlegg om sommeren. Det har gitt meg god kjennskap til næringen.

Min første kunde som nyutdannet, var Gratanglaks. Her jobber jeg som fiskehelsekonsulent, sammen med min kollega fra Åkerblå. Jeg gjennomfører helsebesøk, behandlinger og gjør risikovurderinger. Vi driver også med kursing, opplæring og veiledning. Vi leverer lovpålagte

tjenester som må utføres på oppdrettsanlegg. I tillegg fungerer vi også som støttefunksjon, når spørsmål rundt fiskehelse dukker opp.

Med interesse for biologi, fisk og friluftsliv, var akvamedisinstudiet en god match. I jobben får jeg være mye ute i felt og treffe mange forskjellige folk. En typisk arbeidsuke for meg er tre dager ute i felt og to dager på kontor, hvor helsebesøk planlegges og risikoanalyser utføres. Dette er en jobb som kan være utfordrende, men jeg synes det er givende å være med på å sørge for at fisken har det best mulig.

Harstad kommune

Charlotte Winje (27) Røkter

I dag er det stadig flere jenter som velger et yrke innen havbruk. På vår lokalitet Skjærvika jobber det to kvinnelige røktere, og en av dem er Charlotte.

Jeg har vokst opp på Senja med ei mor i oppdrettsnæringen. Derfor var det naturlig for meg å søke på ei stilling i samme næring. Jeg har bakgrunn fra Salmar, hvor jeg tok fagbrevet. I min tidligere jobb måtte jeg pendle. Da Gratanglaks lyste ut stilling på Kjøtta V, var det midt i blinken for meg. Nå kan jeg gå til jobb! Jeg synes jobben i oppdrettsnæringen er spennende, fordi den byr på mange muligheter.

Som røkter har jeg varierte oppgaver, og får ofte være ute og bruke kroppen. Vår jobb er å sørge for at alt er på stell ute på merdene, og holde lokaliteten i drift.

Gratanglaks er en fin bedrift å jobbe i. Den skiller seg ut ved å være en liten bedrift, med godt arbeidsmiljø og hvor vi føler nærheten til ledelsen. Her blir vi alle både sett og hørt.

Tromsø kommune

Stein-Ivar Antonsen (69) Styreleder

Stein-Ivar er opprinnelig fra Båtsfjord i Finnmark og har siden 2005 vært styreleder i Gratanglaks.

Jeg er biolog med en Cand. real grad i zooloogi fra universitetet i Tromsø. Etter endt studie i 1983, startet jeg å jobbe som fagkonsulent hos Miljøavdelingen hos Fylkesmannen i Troms. Senere ble det arbeid som rådgiver og spesialrådgiver innenfor havbruk i det private. Jeg møtte Tore Lundberg første gang i 1988, sammen med Odd Bekkeli (Salaks AS), Johannes Arvesen (Kleiva Fiskefarm AS) gjennom arbeid for Troms Fiskeroppdretterlag. Det ble starten på et langt og godt samarbeid.

I 2005 startet jeg mitt eget selskap, Sia AS. Her arbeider jeg alene med selskapene i Sør-Troms Gruppen*. For gruppen har jeg jobbet med felles innkjøpsavtaler på forsikring, fiskehelsetjeneste, innkjøp av apotekerverer og for matfiskanleggene felles fôravtale. Det har vært spennende å få være med på reisen som selskapene i Sør-Troms har gjort, og bidra i hele verdikjeden fra rogn til eksport av laks.

Det har også vært utfordrende tider med svak økonomi og refinansiering av selskaper. I dag er dette glemt, selv om det også nå er nok av utfordringer som må løses.

De siste 30 årene har jeg fått være involvert i Gratanglaks og tilhørende verdikjede. Nå er jeg styreleder i Gratanglaks AS, Håloy Havservice AS, Astafjord Smolt AS, Astafjord Slakteri AS og Seacalx AS. Jeg har i alle disse årene trivdes veldig godt med samarbeidet med Gratanglaks. Det er god kjemi og et godt samspill for å utvikle bedriften videre. Noe av det mest spennende vi arbeider med er Seacalx AS, der vi vil utvikle et miljøvennlig produkt mot lakselus.

*En gruppering med Flakstadvåg Laks AS, Akvafarm AS, Salaks AS, Salangfisk AS, Kleiva Fiskefarm AS, Håloy Havservice AS, Brønnbåt Nord AS, Astafjord Smolt AS, Astafjord Slakteri AS, Gratanglaks AS og Seacalx AS.

FNs bærekraftsmål

Ved å dele kunnskap og erfaring kan vi sammen bidra til å nå målene.

Bærekraft er en naturlig del av vår jobb med å produsere sunn, trygg og god mat til verdens bord. Gjennom matproduksjon for det internasjonale markedet, skaper vi gode jobber i våre kommuner.

Vår virksomhet gir ringvirkninger og sikrer levende lokalsamfunn. Vår bedrift er også nært knyttet til lokalsamfunnet. Det speiler valgene vi gjør, der vi tenker langsiktig og handler lokalt. Vi bruker FNs bærekraftsmål som et aktivt verktøy.

Vår matproduksjon skal gjøres på en best mulig måte, med et minst mulig avtrykk. Ingen kan forutsi hvordan fremtiden blir, men vår forpliktelse er at arbeidet vi gjør i dag, ikke skal forringe våre barn og barnebarns muligheter på kort og lang sikt.

Utrydde sult

Hva gjør vi?

- Ved å produsere mat i havet bidrar vi til å møte utfordringen med å dekke matbehovet til verdens økende befolkning.
- Vi leverer sunn, lokalprodusert laks til ulike arrangementer.
- Laks omdanner fôr til kjøtt mer effektivt enn andre dyr – og er derfor godt egnet til storskala matproduksjon.

Hva kan vi gjøre?

- Vi ønsker å produsere mer med mindre ressurser, og utnytte ressursene vi har bedre. Vi følger nøye med på teknologi og innovasjon innenfor dette området. Blant annet vil vi utnytte plussråstoffet.
- Vi kan benytte fôr som i større grad er basert på alternative råvarer, og velge bort råvarer som kan brukes til menneskemat.

God helse og livskvalitet

Hva gjør vi?

- Vi produserer sunn, næringsrik og effektiv laks for verdens befolkning. Fedme og overvekt er et økende problem, og det er derfor en fordel at flere får i seg flerumettede fettsyrer.
- Vi støtter lokale idrettslag, slik at befolkningen kan holde seg i aktivitet fra tidlig alder.
- Vi bidrar til forskningsprosjekter som formidler fordelene med å spise mer sjømat. Vår arbeidsplass tilbyr en fysisk aktiv jobb med bra arbeidsmiljø, gode forsikringsordninger, og ergonomisk rådgivning og tilpasning.

Hva kan vi gjøre?

- Vi kan bli enda bedre på å formidle fordelene med å spise laks.
- Vi vil fortsatt servere sunn mat på arrangementer, og gjøre det samme på interne møter.
- Vi vil oppfordre til et røyk- og snusfritt miljø på arbeidsplassen.

Likestilling mellom kjønn

Hva gjør vi?

- Vi ansetter på bakgrunn av kompetanse og personlige egenskaper, ikke på bakgrunn av kjønn.
- Vi har lik fordeling mellom kjønnene blant de med lederansvar i administrasjonen, og vi legger også til rette for lik behandling.
- Vi går aktivt inn for å rekruttere flere kvinner for å utjevne forskjeller.

Hva kan vi gjøre?

- Oppdrettsnæringen har lenge vært mannsdominert, og vi ønsker å rekruttere flere kvinnelige akvateknikere.
- Selv om vi har mange kvinner i administrasjonen, ønsker vi enda flere i de fysiske jobbene.

Anstendig arbeid og økonomisk vekst

Hva gjør vi?

- Vi har gode og høyt prioriterte HMS-prosedyrer.
- Vi har et godt avvikssystem som vi sjekker kontinuerlig og iverksetter eventuelle tiltak.
- Vi forholder oss til arbeidsmiljøloven, og mener at vår ansvarlige og økonomiske styring skaper et godt arbeidsmiljø.
- Gjennom sertifiseringsprosessene stilles det strenge krav til arbeidsforholdet. Vi følger disse kravene nøye.
- Vi har en åpen dialog med Nav for arbeidsutprøving, og vi ansetter mange unge folk i bedriften.

Hva kan vi gjøre?

- Vi kan alltid bli bedre på sikkerhet og bruk av sikkerhetsutstyr. Vi ønsker å opprettholde målet om å ha null alvorlige hendelser.
- Vi vil ha et høyere fokus på medarbeidersamtaler.
- Vi ønsker å bidra ytterligere til å rekruttere unge, og legge tilrette for jobb i voksen alder.
- Vi kan ansette flere med yrkesvalghemming og tilrettelegge arbeid for disse.

9 Industri, innovasjon og infrastruktur

Hva gjør vi?

- Vi har høyt fokus på lokalsamfunnet og handler derfor lokalt der vi kan, støtter lokale arrangementer og ansetter lokalt.
- Vi tar del i innovasjonsprosjekter som Seacalx og Øymerd.
- Vi bidrar til strømbygging i distriktet.
- Vi bruker toglinjen i Narvik for å frakte laksen vår sørover.

Hva kan vi gjøre?

- Vi kan forlenge levetiden på brukt utstyr, og donere bort det som ikke brukes.
- Vi kan jobbe politisk for å bedre infrastrukturen og transportmulighetene.
- Vi skal fortsette å ha fokus på lokal kjøpekraft.
- Vi ønsker i større grad å gjenbruke og forbedre logistikken, og i tillegg øke kravene til våre leverandører.

11 Bærekraftige byer og lokalsamfunn

Hva gjør vi?

- Vi skaper store ringvirkninger i lokalsamfunnet i form av sysselsetting, kjøpekraft og bidrag til lokale lag og arrangementer.
- Vi jobber stadig med å finne nye driftsløsninger som er bra for miljøet, samfunnet, økonomien og for fisken vår. De siste årene har vi prioritert elektrifisering.

Hva kan vi gjøre?

- For å redusere bruken av fossilt brennstoff, fortsetter vi å prioritere elektrifiseringen.
- Vi kan motivere flere til å sykle til jobben, og legge til rette for at ansatte skal kunne kjøre elbiler til arbeidsplassen.

12 Ansvarlig forbruk og produksjon

Hva gjør vi?

- Vi sorterer og henter søppel i henhold til strenge sertifiseringskrav. Brukt utstyr repareres eller gjenvinnes.
- Vi har satt i gang et prosjekt for å utnytte mer av laksen (plussråstoff).
- Vi deltar i ulike innovasjons- og utviklingsarbeid for å skape bærekraftig og framtidsrettet havbruk.
- Vi har et eget førsenter, og gir ikke mer før enn fisken vil spise.

Hva kan vi gjøre?

- Vi kan bli bedre på sirkulærøkonomi, og reparere og gjenbruke mer av utstyret vårt.
- Vi ønsker å bedre våre kildesorteringsløsninger, og få ytterligere kontroll over avfallet vårt.
- Vi vil oppfordre ansatte til å bli mer miljøbevisst i hverdagen.

13 Stoppe klimaendringene

Hva gjør vi?

- Sammenlignet med andre proteinkilder, gir produksjon av laks mer mat og lavere utslipp.
- Ved å øke elektrifiseringen, reduserer vi bruken av fossilt brennstoff.

Hva kan vi gjøre?

- Vi skal fortsette vårt bidrag til å vri økonomi og produksjon vekk fra olje, kull og gass.
- Ved å montere flere elbil-ladere, ønsker vi å legge til rette for at flere som bor i distriktet, kan bruke elbil.
- Vi vil oppfordre ansatte til å sykle til jobb.
- Vi ønsker å ta del i flere utviklingsprosjekter med mål om å redusere klimagassutslippene.
- Vi ønsker å redusere forbruket av varer enda mer, og satse på gjenbruk.
- Vi vil unngå unødvendige turer og reiser.

Livet i havet

Hva gjør vi?

- Vi følger tett med utviklingen av nye løsninger for å minske påvirkningen fra produksjonen vår.
- Vi jobber med å få havbruk på mer eksponerte lokaliteter.
- På noen lokaliteter henter vi vann til laksen under «lusebeltet», som gjør at utfordringen med lakselus begrenses.
- Merder plasseres med hensyn til miljøundersøkelser.
- Vi benytter råstoff som er bærekraftig høstet.
- Vi bidrar til overvåkning av villaksbestanden i elvevassdrag.

Hva kan vi gjøre?

- Vi vil fortsette å finne metoder for å redusere kjemikaliebruk.
- Vi kan bli mer bevisst på plastforbruk, og øke kunnskap og bevissthet rundt mikroplast.
- Vi skal sørge for å holde kontroll på eget utstyr og søppel, slik at det ikke ender i havet.
- Vi kan ta del i flere utviklingsprosjekter for å bidra til å fortsette å forbedre næringen.
- Vi kan stille strengere krav til bruk av marine råstoffer i fôr.

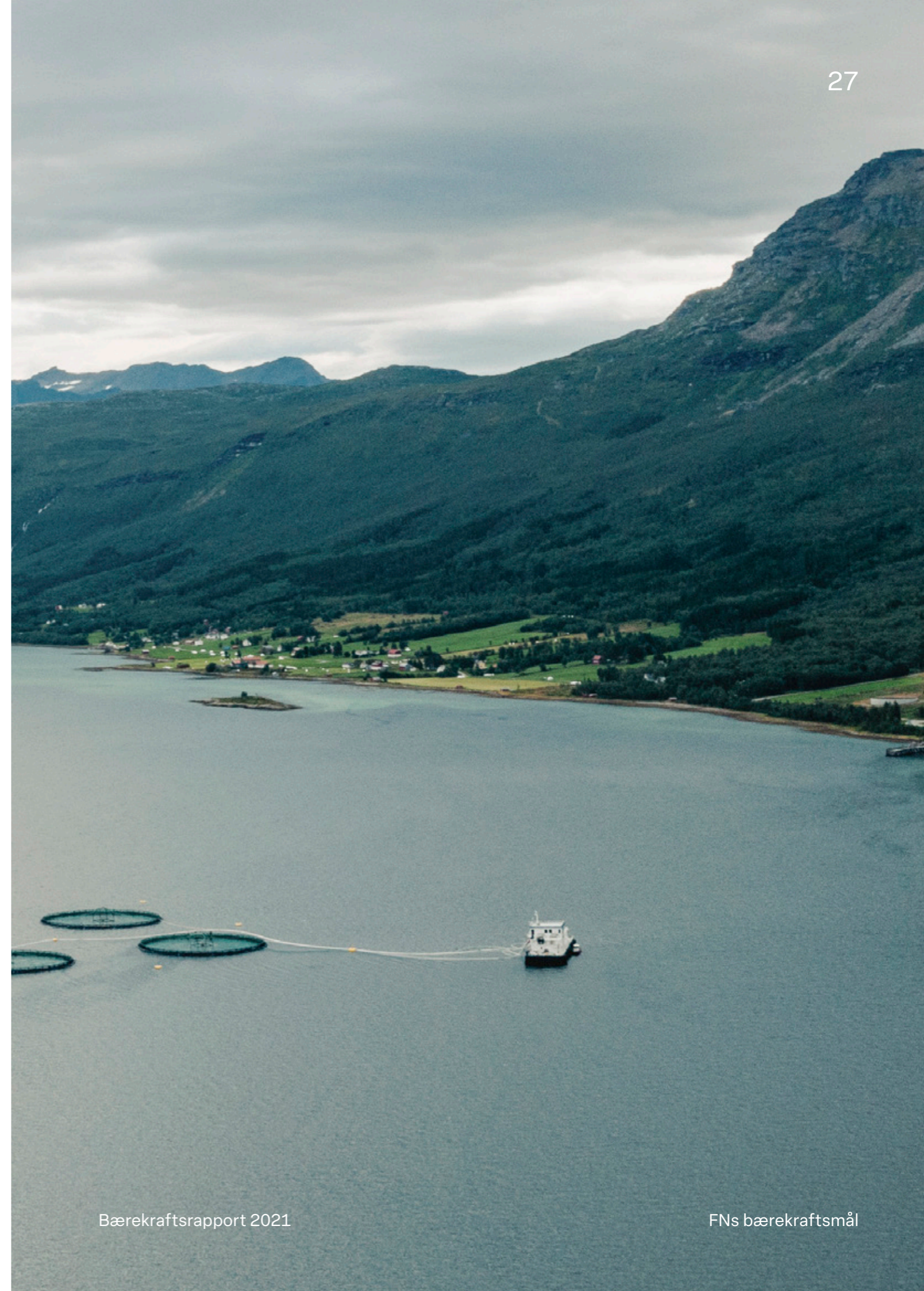
Samarbeid om å nå målene

Hva gjør vi?

- Vi deltar i flere nettverk, prosjekter og møtearenaer, hvor vi deler vår kunnskap og erfaring.
- Vi samarbeider på en god måte rundt kystzoneplaner og forvaltning av naturområder.

Hva kan vi gjøre?

- Vi kan bli bedre på kunnskapsdeling, både internt og eksternt.
- Internt skal vi ha enda mer fokus på bærekraft i alt vi gjør.
- Vi vil samarbeide mer på tvers av bedrifter med mål om å redusere ressursbruken til hele næringen.

Interessent- analyse

Vårt arbeid med bærekraft baserer seg på en vesentlighetsanalyse og en interessentanalyse. Tabellen under viser grupper som vi har definert som våre interessenter, deres interesseområder og hvordan vi kommuniserer med dem. Vi er en liten bedrift med en flat struktur som gjør oss veldig tilgjengelig.

Interessent-grupper	Hva bryr de seg om?	Hvordan kommuniserer vi med dem?
Ansatte	Bærekraft, omdømme, HMS, fiskevelferd, inntjening	Møter, daglig drift, rapporteringer, verneombud, møte med tillitsvalgte
Leverandører	Inntjening, etikk, bærekraft	Dialoger, møter, seminarer, partnerskap, leverandørmesser
Medeiere	Inntjening, antikorrupsjon, fiskevelferd, muligheter	Styremøter, ansattsamlinger, daglig drift, møterom
Interessent fra lokalsamfunnet	Verdiskapning, god dialog, sponsorater, sertifiseringer, matsikkerhet, ringvirkninger, bidrag til infrastruktur, arbeidsplasser, samfunnsansvar	Lokale arrangementer, sosiale medier, arrangerte møter
Interesse-organisasjoner	Fiskevelferd, sertifisering, biodiversitet, rømming, lakselus, matsikkerhet	Sosiale medier, FoU-prosjekter, andre samarbeidsprosjekter
Kunder	Matsikkerhet, sertifiseringer, klima og miljø, kompetanse, etikk, kvalitet	Sosiale medier, kundearrangementer, besøk, oppfølgingssaker
Myndigheter	Rapportering, innovasjon, klima, bærekraft, HMS	Møter, dialog ved rapporteringer
Forsikrings-selskaper	Klima, bærekraft, etikk, inntjening	Salgsmøter, reforhandlinger, leverandørmesser, andre henvendelser

Nøkkeltall Miljø

Havet er vår felles ressurs, og det er et stort ansvar å få lov til å produsere maten vår her. Mange av oss som jobber i Gratanglaks, har havbruksanlegg som nabo, og panorama-utsikt til fjordene der laksen vår vokser opp. Det gjør at vi både profesjonelt og personlig er engasjert i å produsere bærekraftig, med minst mulig fotavtrykk på miljøet.

Vi vil åpent og ærlig formidle hvordan vi jobber. Med en årlig bærekraftsrapport skal omverden få innsikt i hvordan vi produserer. Samtidig får vi et godt grunnlag som viser hvordan produksjonen vår har gått, målt i forhold til kriterier som samfunn, økonomi og miljø. Med et godt faktagrunnlag setter vi også ambisiøse mål for vår framtidige produksjon. Vi skal bli bedre, og produksjonen skal bli mer bærekraftig. Du inviteres med, for å følge utviklinga vår.

Viktige satsinger framover er:

- Arbeidet for å redusere det totale klimagassutslippet med 30 % innen 2030 (Scope 1, 2, 3).
- God ressursbruk, der vi tar bedre vare på utstyret vårt, gjenbraker og gjenvinner, med større vekt på sirkulærøkonomi.
- Fortsette å elektrifisere for å redusere bruken av fossilt drivstoff.

Alt for at laksen vår skal ha det bra, og for å minske miljøbelastningen.

***Vår laks skal være
sunn, trygg, god –
og bærekraftig!***

Energiforbruk

Et høyt energiforbruk betyr store klimagassutslipp. CO₂ regnes som den mest alvorlige klimagassen, og bidrar mest til menneskeskapt klimaendring. I 2021 fortsatte vi med energisparingsprosjektet, der vi erstattet dieseldrift med landstrøm fra fornybare kilder.

På de anleggene der landstrøm ikke er mulig, monterer vi nå batteripakker. Lokalitetene Skøyen, Skarbergvika og Åmundsvika har landstrøm.

I 2021 ble Skøyen brukt store deler av året, og det forklarer delvis den økte bruken av elektrisitet.

Et høyere dieselforbruk skyldes at vi har hatt en ekstra arbeidsbåt i drift ifbm produksjonen på Skøyen, samtidig som to nye båter ble tatt i bruk i 2021 (Bas og Pjokken).

Energiforbruket vil variere noe fra år til år, ut fra hvilke lokaliteter som er i bruk, og hvor lenge hver av de er i bruk i løpet av driftsåret.

Størstedelen av utslipp ved lakseproduksjon, er knyttet til de største innsatsfaktorene, som ligger under Scope 3. Den aller viktigste av disse, er fôr. For at laksen vår fortsatt skal være en bærekrafts-vinner, vil vi engasjere oss mer i prosjekter som kan bidra til å redusere utslipp hos leverandørene våre.

Scope 1 innebærer de direkte utslippene som selskapet har. I utregningen er dette diesel, bensin og bio-diesel som er brukt på båter, flåter og biler. I utregningen fra liter til kg CO₂ er følgende faktorer brukt: Diesel 2,64, bensin 2,39, biofuel 2,64.

Scope 2 innebærer de indirekte utslippene som kommer ved strømproduksjon. I 2021 ble det brukt 489 487 kWh. For å regne om til CO₂-utslipp, har vi brukt utslippsfaktor på 0,48 som EU-miks.

Scope 3 er estimert ved å se på de totale utslippene til de største leverandørene våre og regnet ut fra hvor stor prosentandel av totalen Gratanglaks har av deres varer og tjenester i rapporteringsperioden. Med i utregningen har vi inkludert smoltleveranse, fôrproduksjon, slakteri, kasseproduksjon og brønnbåt. Dette er de viktigste leddene i verdikjeden vår, og der vi har størst påvirkningskraft i Scope 3. Utregningene baserer seg på energiforbruk oppgitt av leverandørene, og vi har brukt følgende faktorer: Diesel 2,64, bensin 2,39, biofuel 2,64, propan 3.

I 2021 leverte EWOS 9 235 tonn fôr med en CO₂ faktor på 2,23 (inkludert endringer i landareal).

For alle selskap er det en stor utfordring å beregne Scope 3, på grunn av komplekse leverandørkjeder og mangel på standardisert rapportering. Tallene vi rapporterer her, er de beste vi har kommet fram til på rapporteringstidspunktet. Framover etterstreber vi å skaffe et enda bedre tallmateriale.

Scope 1, Direkte utslipp

CO ₂ utslipp (tonn)	2017	2018	2019	2020	2021
Diesel	583	522	947	665	696
Bensin	15	20	25	29	15
Biofuel	0	323	0	0	0
Totalt utslipp Scope 1	598	542	972	694	712

Scope 2, Indirekte utslipp

CO ₂ utslipp (tonn)	2017	2018	2019	2020	2021
Elektrisitet	247	37	309	76	235
Total utslipp Scope 2	247	37	309	76	235

Totalt Scope 1+2

CO ₂ utslipp (tonn)	845	579	1 280	771	947

Scope 3, Utslipp utenfor organisasjonen

CO ₂ utslipp (tonn)	2017	2018	2019	2020	2021
Fôr (produksjon, avtrykk og levering)	13 769	13 769	13 769	14 972	20 594
Isoporkasser	N/A	N/A	N/A	N/A	235
Smolt	N/A	N/A	N/A	N/A	1 946
Slakteri	N/A	N/A	N/A	N/A	308
Brønnbåt	N/A	N/A	N/A	N/A	129
Avlusning	N/A	N/A	N/A	N/A	225
Total Scope 3	13 796	13 796	13 796	14 972	23 437

Totalt Scope 1+2+3

CO ₂ utslipp (tonn)	14 641	14 374	15 076	15 743	24 384

Utslippsintensitet

Utslippsintensitet av klimagasser måles i tonn CO₂ (scope 1, 2 og 3) per tonn fisk produsert. Økning skyldes en mer omfattende utregning av scope 3, hvor større deler av verdikjeden er tatt med enn tidligere år.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Laks produsert (tonn)	7 639	8 098	7 142	8 495	8 726	7 415
Tonn CO ₂	14 487,8	14 640,6	14 374,2	15 076,1	15 742,8	24 384
Tonn CO ₂ per tonn produsert	1,90	1,81	2,01	1,77	1,80	3,2

Brakklegging

Lengden på brakklegging varierer fra år til år, siden vi ikke alltid kjører produksjon på alle lokalitetene hele året. Det stilles også krav i akvaforskriften om minimum to måneder brakklegging mellom hver produksjonssyklus.

Ved påvisning av sykdommer, kan det være nødvendig å brakklegge det rammede anlegget, og også anlegg innenfor samme sone. Det betyr at alle anleggene innenfor samme sone tømmes for fisk, nøter blir tatt opp, og alt utstyr desinfiseres. Dette er et effektivt tiltak for eksempel ved infeksiøs lakseanemi (ILA) og viral hemoragisk septikemi (VHS). I 2021 har det ikke vært påvist ILA eller PD-sykdom på fisken vår.

I 2021 hadde vi ikke produksjon på Åmundsvika og Skjærvika. I tillegg hadde vi kun to måneder produksjon på Myrlandshaugen. På Kjøtta V var det produksjon hele året, mens Hilderkleiva var i produksjon i fem måneder. På Skøyen og Skardbergvika hadde vi åtte måneder med produksjon.

	2020	2021
Måneder brakklagt	23	45
Md. brakklagt snitt per lokalitet	4,6	5

Arealforbruk

Våre landbaser utgjør 2 mål, og er vårt totale eiendomsareal på land. I henhold til Akvakulturregisteret, har vi totalt 438 mål areal på sjø. I 2021 har vi leid lokalitet Skøyen, som forklarer økningen i areal fra 2020.

	2020	2021
Total eiendom på land (mål)	2	2
Totalt areal på sjø (mål)*	300	438

Bunnundersøkelser

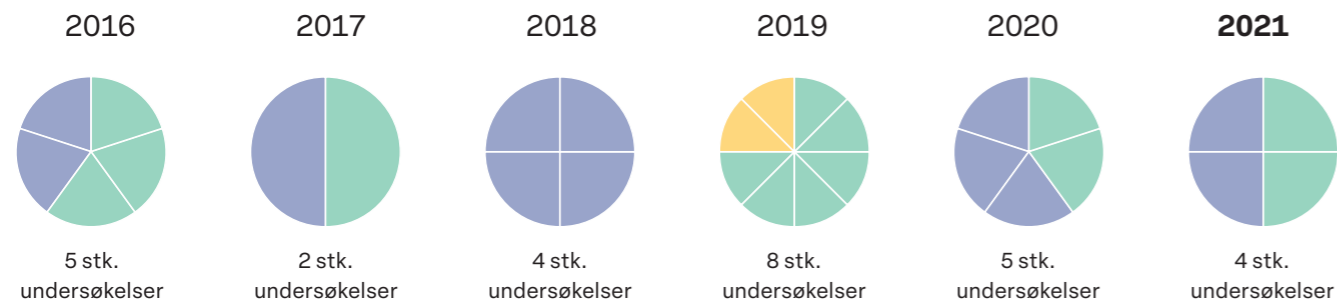
B og C-undersøkelser

All produksjon medfører utslipp. I havbruk er det ekskrementer fra fisk og fôrspill, dvs. næringsalter (primært nitrogen og fosfor) som slippes ut, og synker ned mot bunnen. Nitrogen og fosfor er næring for plankton og organismer, som spiser ved å filtrere vann.

For høye konsentrasjoner av disse stoffene, kan forstyrre den naturlige balansen i økosystemet. Eventuell overføring øker faren for dårligere bunnforhold.

Miljøpåvirkningene fra alle havbruksanlegg sjekkes systematisk gjennom lovpålagte bunnundersøkelser. Disse utføres av akkrediterte eksterne selskap i henhold til NS-9410 standarden. Resultatene rapporteres til Fiskeridirektoratet.

Karaktersystem:
 ● 1 Meget god
 ● 2 God
 ● 3 Dårlig
 ● 4 Meget dårlig

Produksjon av laks i sjø tar 12 til 18 måneder. Særlig det siste året belastes miljøet mest, på grunn av større fisk i anlegget. Derfor undersøkes halvparten av produksjonsanleggene i bruk hvert år. I 2021 har 90 % av alle oppdrettsanleggene i Norge meget god eller god miljøtilstand.

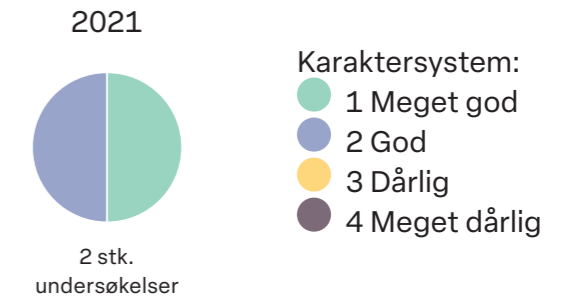
Karaktersystemet til miljøundersøkelsene har direkte innvirkning på produksjonskapasiteten til lokaliteten. Med karakter 1 (meget god) og 2 (god) er det ingen grunn til å forvente negativ påvirkning. Med karakter 3 (dårlig) er det påvist en viss forurensing, og det er ikke mulig å få øke produksjonen (MTB, maksimal tillatt biomasse) på lokaliteten. Da må vi gjøre hyppigere undersøkelser for å følge opp tilstanden. Med karakter 4 (meget dårlig) regnes lokaliteten som overbelastet, og myndighetene vil sette i gang tiltak.

I 2021 ble det på våre lokaliteter gjort fire B-undersøkelser hvor to havnet på «meget god» og to på «god». Undersøkelsene ble gjennomført av det eksterne konsultentselskapet Sea Eco AS.

C-undersøkelser

I 2021 ble det gjennomført utvidede C-undersøkelser. Undersøkelsene ble gjort i sammenheng med ASC-sertifisering, som vi startet med dette året. C-undersøkelser er en mer omfattende bløtbunnundersøkelse, hvor bunntilstanden fra anleggssonen og utover resipienten blir målt. Hensikten er å vurdere påvirkningen utenfor anlegget.

I 2021 ble det gjennomført to undersøkelser, en med «Meget god» og en med «God» score. Disse ble gjennomført på lokalitetene Kjøtta og Skøyen.

Vannforbruk

I Nord-Norge har vi veldig god tilgang på ferskvann. I vårt tilfelle er derfor vann en god ressurs for å begrense bruk av skadelige stoffer. Vi bruker f.eks. vann til å spyle rent produksjonsutstyr, noe som reduserer kjemikaliebruken vår. I vårt tilfelle er et økt ferskvannforbruk positivt.

Fiskehelse og velferd

Vi arbeider kontinuerlig med å forbedre fiskehelse og fiskevelferd, styrke biosikkerheten, og redusere dødelighet. God fiskevelferd er en forutsetning for god fiskehelse.

I arbeidet med å bli sertifisert innenfor både Global G.A.P og ASC, følger det strenge krav til fiskehelse/velferd, biosikkerhet, vannkvalitet og påvirkning på det ytre miljø.

I tillegg gjennomfører veterinærer månedlige besøk. De kontrollerer fiskehelsen, lager rapporter, og vi får profesjonell oppfølging for å sikre at fisken har det bra.

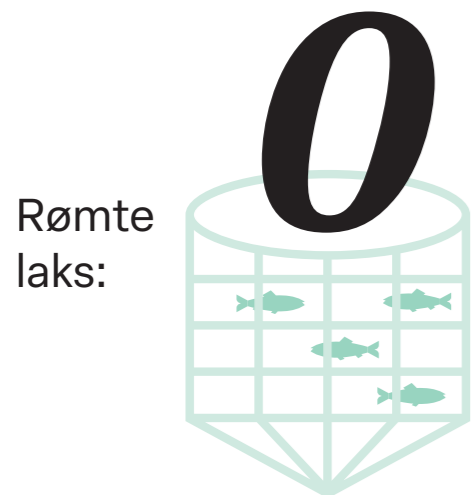
En Veterinær helseplan er utarbeidet for å imøtekomme krav i henhold til Global G.A.P., IFA, AB, CoC versjon 5.1. og ASC. Hensikten med dokumentet er å sikre at driften ved Gratanglaks AS sine anlegg, med tanke på fiskehelse og fiskevelferd, er i henhold til relevante norske forskrifter, deriblant akvakulturdriftsforskriften. Hovedformålet er imidlertid å etablere en levende helseplan som aktivt griper inn i produksjonen og endres i takt med nye prioriteringer og utfordringer knyttet til produksjonen av laks i sjø. Denne revideres hvert år.

Rømming

Fisk i havbruk er husdyr som eieren har ansvar for å ta vare på. Én rømt laks er én for mye. Derfor arbeider vi hardt for at fisken ikke skal komme på avveie.

I år som i fjor, og helt siden oppstart, har vi null rømte laks. Laks på rømmen blir av mange sett på som den største miljøtrusselen mot villaks. Oppdrettslaks kan vandre opp i elvene for å gyte med villaks. Dette kan resultere i uønsket genetisk påvirkning, som kan være en trussel mot villaksbestanden. I tillegg kan det i noen tilfeller føre til spredning av sykdommer. Rømt laks er også uheldig for omdømmet, og ikke minst er det et stort økonomisk tap for en bedrift.

Havbruksnæringen har en felles nullvisjon for rømming. Det er etablert et eget rømmingsutvalg for å drive forbedringsarbeidet i næringen. Her legger vi vekt på å lære av hverandre, trekke lærdom av nestenuhell og uhell. På denne måten får hele næringen mer kunnskap, og blir flinkere. Det gjennomføres også kurs i rømmingssikring, der praktiske løsninger for å redusere risikoen for rømming belyses.

Hos oss prioriterer vi høyt å hindre rømming. Gjennom strenge rutiner og prosedyrer, kjører vi kontinuerlig kontroll av nøter og fortøyning i sjø. Vi investerer tungt i lokalitetsundersøkelser, styrkeberegning av havanlegg, og i nytt, sertifisert produksjonsutstyr. Overvåkning med kamera, ROV, og dykkerinspeksjoner er også blitt vanlig, for å sikre at anleggene er i optimal stand. Vi følger lovpålagte retningslinjer for rømmingssikring fra Fiskeridirektoratet, og krav etter NYTEK forskriften, med egne prosedyrer for rømmingssikring.

Sjekkene som utføres er:

- A–B sjekk: Daglig rømmingssikring. Alle merder, utstyr, nøter og fortøyninger sjekkes daglig.
- C sjekk: Månedlig. Alle innfestninger til merden sjekkes.
- D sjekk: Hver tredje til sjette måned. Nøter og ramme sjekkes. Disse gjøres av SJ-Dykk som foretar notinspeksjoner med ROV og eventuelt dykkere.
- E-sjekk: Årlig. Sjekk av alle fortøyninger på hele anlegget og F-service på hele anlegget per produksjonsintervall.

Et nytt år med null rømte laks er et resultat vi er veldig stolt av!

Dødelighet

Fisk som går tapt i produksjonen, registreres enten som «dødfisk» eller som «rømming». Dødelighet er avgjørende for hvor effektiv produksjonen vår er, og for det økonomiske resultatet. Å redusere dødelighet, er et av våre sentrale mål.

Hvis vi ser på fiskedød og fiskevelferd under ett, er skader ved avlusning den største utfordringen for laksen. Når vi behandler for å fjerne lakselus, er dette belastende for fisken. Flere av behandlingsmetodene er stressende for fisken. Bl.a. kommer det fram i Fiskehelse rapporten 2020, at mekanisk skade ved avlusning er den viktigste årsaken til redusert velferd hos oppdrettslaks. I perioder med mye lakselus, er det også fare for økt dødelighet.

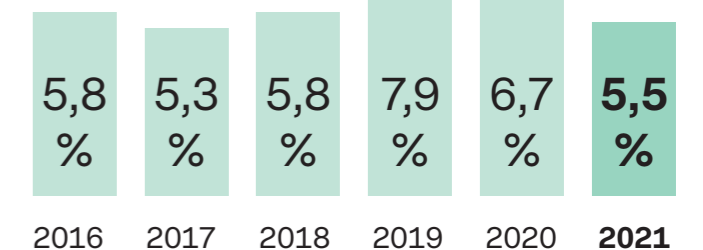

I 2021 hadde vi en dødelighet på 5,5 %. Dette er en nedgang fra tidligere år.

Dødeligheten nasjonalt for laks i sjøfasen var i 2021 på 15,5 %. I vårt produksjonsområde, PO10 Andfjorden – Senja var snittet 10,9 % (tall hentet fra Fiskehelse rapporten 2021, Veterinærinstituttet).

Vi har lave tall sammenlignet med det nasjonale gjennomsnittet og snittet i vår region. Selv om vi presterer godt, ønsker vi å bli bedre. Målet framover er dødelighet under 5 %.

Snitt dødelighet i løpet av året:

Selv om vi presterer godt, ønsker vi å bli bedre.

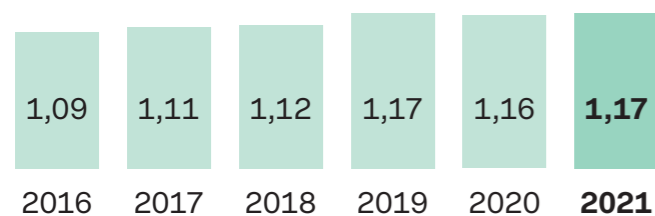
Fôrfaktor

Fôrfaktor (Feed Conversion Ratio, FCR) er et mål på hvor effektivt fisken utnytter fôret. Den viser hvor mange kilo fôr fisken trenger for å legge på seg et kilo kroppsvekt. Fôrfaktor påvirkes av størrelsen på fisken, vanntemperatur, sykdom og stress, og sammensetningen av fôret. I gjennomsnitt har norsk laks de siste årene hatt en fôrfaktor på 1,1 til 1,3 per kg kroppsvekt (kilde: Sjømat Norge).

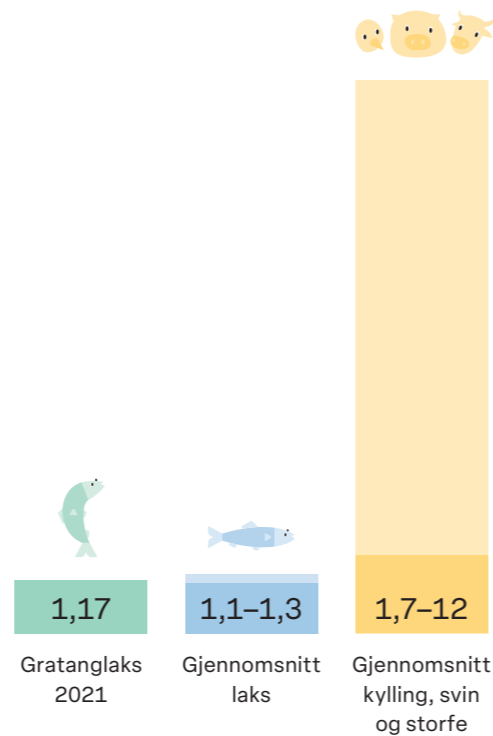
Sammenlignet med kylling, svin og storfe, som krever en fôrfaktor på mellom 1,7–12 (GSI), er norsk laks i dag vårt mest effektive husdyr. I 2021 hadde Gratanglaks en fôrfaktor på 1,17 som er en liten økning fra i fjor.

Lavere fôrfaktor er en indikator på mer lønnsom og bedre produksjon, med et redusert fotavtrykk. Med avanserte undervannskamera og et dedikert team på fôrbua, overvåker vi hele tiden appetitten til fisken vår. Vi regulerer hvor mye vi skal fôre, slik at laksen får nok mat, uten at fôret går til spille.

Biologisk fôrfaktor hos Gratanglaks:

Sammenlignet med kylling, svin og storfe, er norsk laks vårt mest effektive husdyr.

Lakselus

Lakselus er oppdrettsnæringens største utfordring. Den påvirker oss økonomisk og miljømessig, og er belastende for fisken. Høye nivåer av lakselus påvirker laksens helse og velferd, og lakselus kan også spre seg til villaksbestanden. Det er i hovedsak snakk om to typer lakselus, *Caligus sp.* og *Lepeohterirus salmonis*. Begge fører til stress og redusert immunforsvar både hos oppdrettslaks og villaks.

Håndtering av lakselus er vår høyeste prioritet. På alle lokalitetene teller ansatte lus og rapporterer inn til myndighetene. Resultatene etter telling publiseres hver uke på barentswatch.com. Det er innført grenser for hvor mye lakselus et oppdrettsanlegg kan ha, og dette står i luseforskriften. Grensen for voksne hunn lus på lokaliteten er i gjennomsnitt 0,5 voksne hunn lus pr. fisk fram til uke 21 og etter uke 26. I vårperioden mellom uke 21–26 reduseres grensen til 0,2 voksne hunn lus per fisk. På lokaliteter med grønne tillatelser, skal man til enhver tid sikre at det er færre enn 0,25 voksne hunn lus per fisk i anlegget.

Avlusningsmetoder er ofte stressende og hard for fisken. Vi prøver å balansere mellom mekaniske- og kjemiske avlusningsmetoder for å ta vare på miljøet rundt oss, og fiskens velferd. Vi bruker thermolicer, FLS og hydrolicer som mekaniske avlusninger, og som kjemiske avlusninger bruker vi Slice (fôr), Alpha max, hydrogenperoksid og Salmosan.

I 2021 har vi hatt seks tellinger hvor antall hunn lus har vært over 0,5 per fisk i anlegget.

Håndtering av lakselus er vår høyeste prioritet.

	2017	2018	2019	2020	2021
Antall tellinger	92	99	169	129	114
Snitt voksen (hunn)/år	0,18152	0,14323	0,14033	0,11292	0,18455
Antall >0,2 (opp. 21–26)	3	2	0	0	0
Antall >0,5 (opp. resten)	6	1	8	2	6

Antibiotika og vaksinasjon

Det er vår viktigste metode for å forebygge sykdommer. All laks som settes ut, blir vaksinert med «ALPHA JECT micro 7 ILA»*. Vaksinerer er effektivt for å styrke fiskevevferden, og forebygger mot miljømessige og biologiske utfordringer.

*ALPHA JECT micro 7 ILA er en injeksjonsvaksine som stimulerer aktiv immunitet mot furnukulose, kaldtvannsvibriose, vintersår, infeksjøs pankreasnekrose (IPNV) og infeksjøs lakseanemi (ILA). Den reduserer kliniske symptomer og dødelighet forårsaket av de nevnte sykdommene.

0%

bruk av
antibiotika

100%
av vår fisk
er vaksinert

Nøkkeltall Sosialt

Folkene våre er vår viktigste ressurs. Uten dem er vi ingenting. Hvert år leverer våre medarbeidere mange millioner måltider med god, trygg og sunn sjømat. Lykkes vi med å få de ansatte til å trives, og jobbe godt, vil også bedriften levere gode resultater.

Vi legger derfor til rette for at folkene våre skal få utvikle seg faglig, at de skal bli sett og hørt, og at de skal føle tilhørighet. Målet er å sikre god trivsel, og at våre ansatte blir værende hos oss i Gratanglaks. Et godt arbeidsmiljø med stabil arbeidskraft er derfor en viktig del av vår suksessoppskrift.

Havbruksnæringen er i kontinuerlig utvikling, og det gjør at vi er avhengig av en arbeidsstokk med allsidig ekspertise. God rekruttering er avgjørende for videre utvikling. I Nord-Norge ser vi at det er mange ledige jobber, og for få mennesker lokalt til å dekke disse behovene. Tidligere har vi skapt arbeidsplasser, og fått tak i lokal arbeidskraft. Framover må vi også trekke til oss kompetanse utenfra, og vi ønsker folk som både vil jobbe og bo her. Det er viktig for bedriften og for lokalsamfunnet.

Vi må også legge til rette for at våre ansatte kan bo hvor de vil. For de som jobber turnus, har vi ordnet mulighet for god overnatting. To av våre lokaliteter (Kjøtta og Hilderkleiva) ligger i nærheten av Harstad, og derfor har vi nå også mange ansatte som bor der.

Vi er opptatt av mangfold, og ønsker folk med ulik bakgrunn og erfaring. Det vil kunne gi oss dypere innsikt og fremme nytenkning. Vi deltar også aktivt i arbeidet for å få inn flere kvinner i havbruk. Dette er et viktig, langsiktig arbeid, men vi ser allerede tegn til at stadig flere jenter får øynene opp for at næringen er en mulig framtidig arbeidsplass.

I 2021 var vi ved utgangen av året 34 ansatte fordelt på 34 årsverk. Personalpolitikken vår er kjønnsnøytral på alle områder. Vi er totalt 7 kvinner og 27 menn.

Vi har drift på 4 anlegg med totalt 18 ansatte, og i tillegg har vi ansatt en fleksibel vikar. All føring gjøres på forbua av fire kompetente medarbeidere. Administrasjonen består av 9 personer. I tillegg har vi en ansatt på landbasen i Åmundsvika og en på vårt visningscenter, Blue Vision, i Tromsø.

HMS

Havbruk er klassifisert som et av Norges farligste yrker. Derfor er vi stolt av nok en gang å kunne presentere et år med null alvorlige hendelser.

HMS prioriteres høyt, og vi jobber kontinuerlig med å sikre en trygg arbeidshverdag for de ansatte. Vi forbedrer oss hele tiden gjennom vernerunder og ved bruk av EQS-kvalitetsstyring. Vi har registrert 9 uønskede hendelser: Lette klemskader, fall på merd og fall i båt. Vi har totalt 11 dager fravær på grunn av uønskede hendelser registrert som egenmelding/sykemeldinger.

Vi opplever at arbeidsplassen vår har et godt omdømme, og at vi er en god og trygg arbeidsgiver. Vårt kontinuerlige arbeid med helse, miljø og sikkerhet, er med på å sikre et lavt sykefravær. I 2021 har vi 2,8 % sykefravær, som er en nedgang fra året før, og godt innenfor vårt mål om under 4 %. Vi jobber aktivt med fortsatt å holde sykefraværet nede, og skape høy trivsel i vår bedrift. Framover skal vi fortsette med gode sikkerhetsrutiner og risikovurderinger, og følge opp disse.

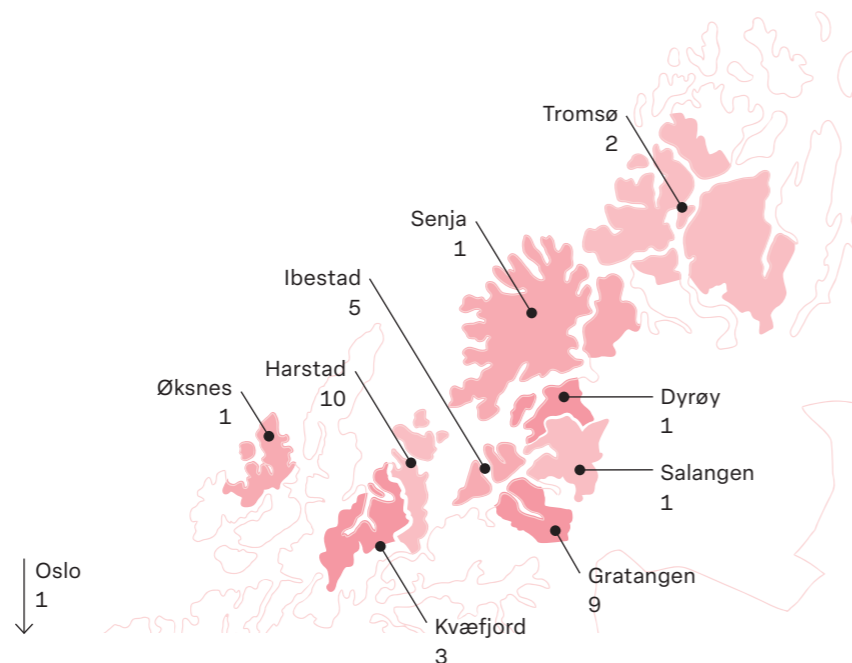
Alle uønskede hendelser skal følges opp, for å redusere risikoen for våre helter.

Ansatte

Målt ved utgangen av året

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Antall ansatte	15	15	20	23	26	34
Antall årsverk	15	15,5	19,5	22	25	34

34
ansatte
i 2021

Lønn

I 2021 hadde vi lønnskostnader på 19 640 841 kr. fordelt på 34 årsverk. Lønn tar utgangspunkt i tariff og følger lønnsstigetabellen i henhold til ansiennitet.

19 640 841 kr.
utbetalt lønn i 2021

Ulykker

Tapte arbeidstimer grunnet skade	2021
Tapte arbeidstimer pga. skade	93

0
alvorlige hendelser

Sykefravær

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Antall dager borte	1,10 %	1,30 %	1,20 %	3,20 %	3,20 %	2,80 %

Nøkkeltall Økonomi

Vi ser tilbake på et bedre år i 2021. De to foregående årene var påvirket av algeutbruddet i 2019, men nå leverer vi igjen økonomiske tall som forventet for et selskap på våres størrelse.

Regnskapet for 2021 viser et resultat på 57,8 millioner kroner, som er opp fra 11,5 millioner kroner i 2020. Driftsmarginen økte også til 14,5 % i 2021, opp fra 3 % året før. Dette skyldes delvis økt laksepris, men også at vi nærmer oss normal drift, etter algeutbruddet. Selv om driftsresultatet er bedre enn i 2020, er det fortsatt lavere enn årene før. Vi er derfor middels fornøyd med året.

Produksjonen har i 2021 gått bra, og det er godt å være nær en normal situasjon. MTB-utnyttelsen kunne likevel vært bedre.

Vi opplever økte kostnader knyttet til fiskehelse og lakselus. Avlusning og vaksinasjonsprogrammer er kostbare, men høyst nødvendig for å sikre bærekraftig produksjon. I tillegg er det økte kostnader knyttet til klimaendringen, for eksempel CO₂-avgifter.

Vi er fornøyd med å se en oppgang, og ser positivt på muligheten for økonomisk vekst de kommende årene. Vi er stolt over at vår verdiskaping gir økonomiske ringvirkninger for lokalsamfunnet.

Bedre drift for Gratanglaks, sikrer også at vi fortsatt kan gi økonomiske bidrag til lokale foreninger, arrangementer og idrettslag.

Økt formueskatt kan rasere lokal satsing

Den største utfordringen for oss, er endringene i formuesskatten. Fra 2022 må vi betale skatt av markedsverdien på eldre oppdrettskonsesjoner. Dette er en radikal endring og gir økt formueskatt til eldre oppdrettselskaper som ikke er børsnotert. I hovedsak er dette mindre, familie-eide bedrifter langs kysten, slik som oss i Gratanglaks, og våre mange lokaleide kollegaer langs kysten i nord.

Skattleggingen medfører en økning i skatt på 600–800 prosent for eierne våre, og dette er penger som i sin helhet må belaste selskapet. Det gjør at alle større investeringer blir satt på vent. Dessverre er dette det mest dramatiske som har skjedd for vår lokale satsing siden oppstarten for 38 år siden. Vi ønsker fortsatt å utvikle lokalsamfunnet vårt. Det er det som er drivkraften vår. Men nå er vi bekymret for framtiden.

Omsetning

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Omsetning i 1000 NOK	348 100	369 590	368 710	337 755	377 568	397 560

Resultat

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Resultat i 1000 NOK	154 391	126 403	108 261	112 105	13 138	58 972

Salgsvolum

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Sløyd vekt i tonn	5 570	6 506	6 112	5 402	7 130	6 778*

*Inkludert 710 tonn rund vekt solgt til Seacalx.

Skatt

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Skatt ansatte totalt (i 1000 NOK)	1 710	2 176	2 731	3 232	4 586	4 889
Skatt selskap totalt (i 1000 NOK)	35 834	28 741	23 941	24 568	2 800	12 815

Produksjon

Vi har i 2021 brukt en ny metode for å beregne produksjonen. Vi har definert bruttoproduksjon som (Biomassen per 1. januar – biomassen per 31. desember) + (mengde laks i rund vekt sendt til slakteri) + (dødfisk/rømminger) – (antall smolt levert) + (mengde laks rund vekt solgt til Seacalx AS).

7415
tonn

I 2021 har vi en bruttoproduksjon på 7 415 tonn.

Sentrale mål fremover

Å sette gode mål fremover er viktig for å sikre godt arbeid med bærekraft. Med en god strategi kan vi stake ut kursen på hvor vi skal, og sette opp konkrete forbedringsmål.

Ved å gjøre målene konkrete og målbare, sikrer vi at strategien ikke blir passive ord, men en aktiv plan for tiltak fremover. Det vil gjøre vår laks til bærekraftsvinner også i årene som kommer. Vårt mål er å gjøre det enkelt for forbruker å velge et bærekraftig matalternativ.

Fiskevelferd

Mål	KPI	Strategi
Skaffe oss bedre kunnskap om virkninger av mekaniske behandlinger for fiskens velferd	Anskaffelse av kompetanse innenfor fiskevelferd	Samarbeid med (Sør-Troms gruppen) og HIA (Havbruk i Astafjorden) Gruppen
Fôringredienser	Bidrag i utviklingsprosjekter innenfor fôrproduksjon	Delta i utviklingsprosjekter med kunnskap eller/og prøveprosjekter
Innen 2025, ha en overlevelsesrate på 95 %	% dødelighet	Skaffe kunnskap, delta i utviklingsprosjekter. Finne en løsning på rapportering for dødelighet hos settefisk.

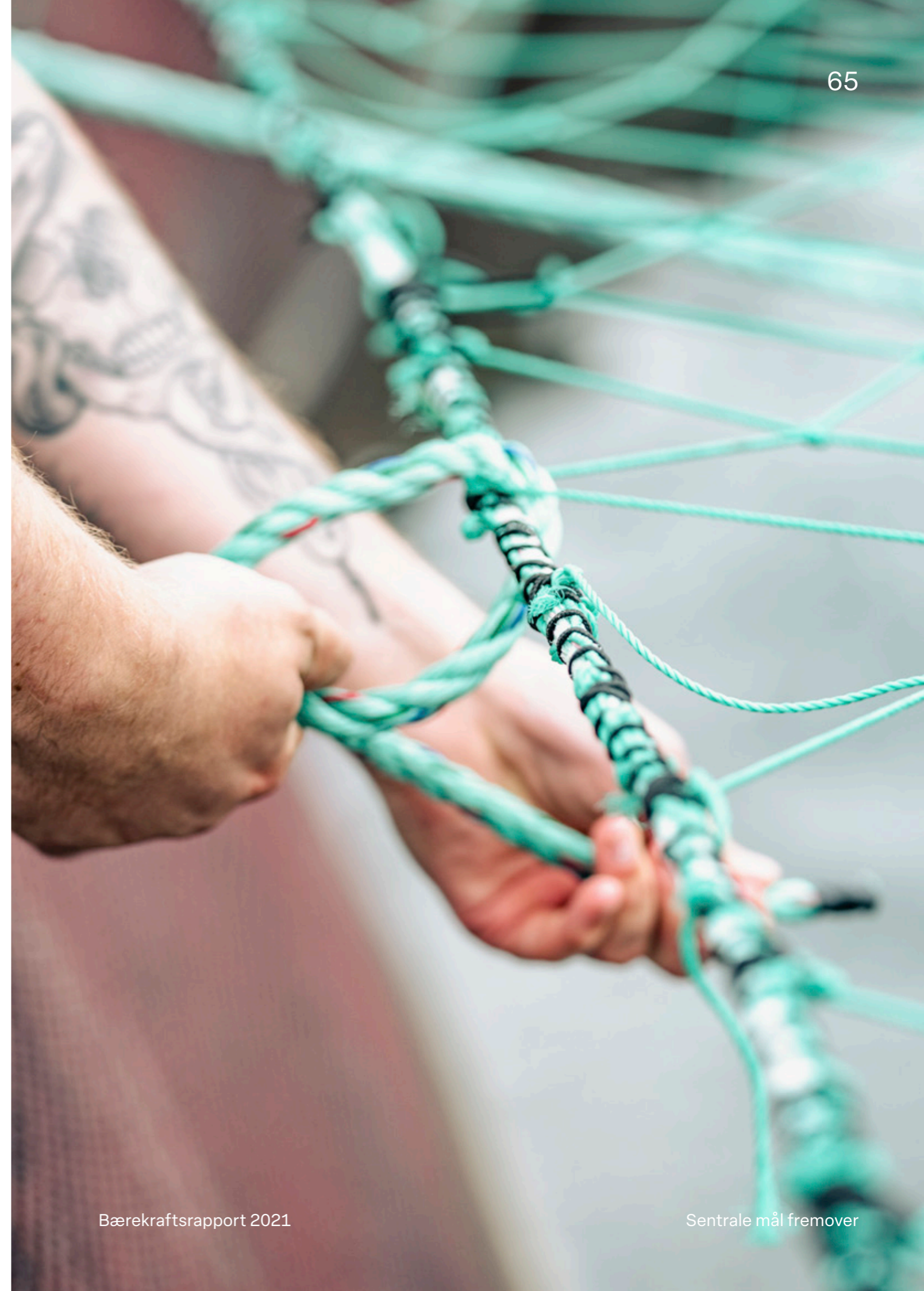

Helse, miljø og sikkerhet

Mål	KPI	Strategi
25 % av ansettelsene skal være kvinner	Andel kvinner	Rekruttering
100 % rapportering på skader og uønskede hendelser	% andel av hendelser rapportert	Hyppig bruk av kvalitetssikkerhetssystemet, samt strenge rutiner.
Holde en sykefraværsprosent på < 4 %	% sykefravær	Fremme god helse på arbeidsplassen og gode sikkerhetsrutiner.

Klima og miljø

Mål	KPI	Strategi
Redusere det totale klimagassutslippet (Scope 1, 2 og 3) med 30 % innen 2030	Total mengde klimagassutslipp	Elektrifisering
0 rømte laks	Antall rømte laks	Fortsette de gode rutinene vi har med bl.a. anleggsjekk, nøter, merder innfestninger og fortøyninger
Investere i sterke materialer, med lengre levetid, designet for resirkulering	Innkjøp av mer holdbare materialer	Stille krav til leverandører

Seacalx

I juli 2020 overtok Gratanglaks forsknings- og utviklingsselskapet Seacalx AS. Selskapet har siden oppstarten i 2012 forsket på om det går an å bruke naturproduktet brent kalk (CaO) mot lakselus.

Bakgrunnen for prosjektet er tidligere forskning, der Havforskningsinstituttet benyttet brent kalk, for å minske bestanden av kråkeboller. Resultatene i kråkebolleprosjektet var oppløftende, og fisken ble ikke negativt påvirket av kalken. Forskerne tenkte at også andre arter med hydrofob overflate, kan begrenses med bruk av kalk, mens fisk som har hydrofil overflate, ikke ville ta skade av naturproduktet.

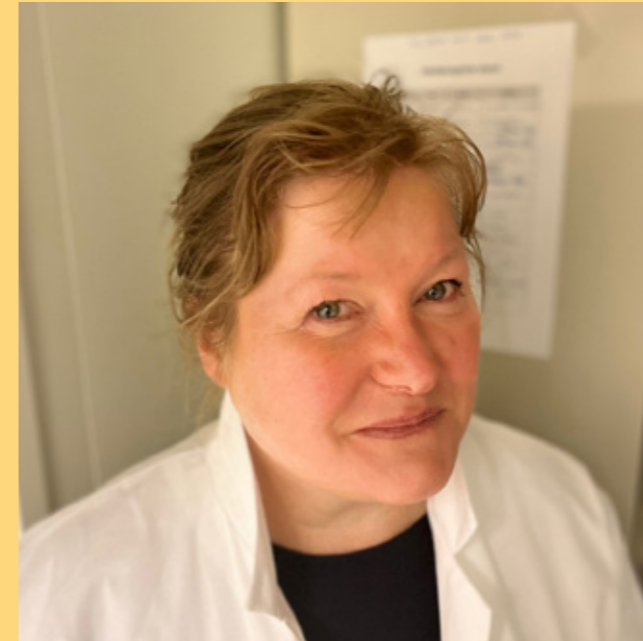
Seacalx har selv, og sammen med norske forskningsinstitusjoner, gjort en rekke forsøk med brent kalk i små skala. Oppløftende resultater gjorde at de også ønsket å gjøre forsøk i stor skala. Gratanglaks fant selskapet og metoden så interessant, at de kjøpte opp selskapet i 2020. I 2021 fikk Seacalx tre FoU-tillatelser for å teste og utvikle en metode for å bekjempe lakselus fram til 2025. Disse tillatelsene er opprettet for at næringen skal kunne utvikle seg. De gjør det mulig å forske i stor skala, i tilnærmet ordinær drift, i en begrenset periode.

Etter nesten 10 år har Seacalx fortsatt en del forskning som skal gjøres for å kunne utvikle et miljøvennlig produkt mot lakselus i akvakulturanlegg.

Det å kunne bruke et rent naturprodukt som kalk mot lakselus, er bærekraftig og miljømessig riktig vei å gå. Kalk alene kan ikke løse utfordringen med lakselus, men kan bidra som ett av flere verktøy.

Hvordan brukes produktet?

Brent kalk (CaO) leveres i sekker på 500 kg, og ligner på grovt sukker. Når kalk treffer vann, oppstår det en hurtig og kjemisk reaksjon, som øker temperaturen og pH i omgivelsene rundt kalken. Dette bidrar til å begrense frittlevende luselarver, naupilus og copepoditter. Kalken skader også eggstrengen til lakselus, slik at reproduksjonen blir nedsatt. På voksne lakselus er effekten mer usikker.

Marinbiolog Tone Rasmussen i SEA ECO AS, er miljø- og FOU rådgiver for SeaCalx. Hennes brede kompetanse på overføring av forskning og praktiske forsøk i sjø og drift av oppdrettsanlegg er en viktig nøkkeltunnskap for oss i utviklingen av konseptet.

Jeg mener miljøvennlig løsninger som Seacalx for å løse utfordringene oppdrettsnæringen står overfor er den viktig del av det grønne skiftet!

Hvor står vi nå?

Teamet vi har satt sammen rundt Seacalx AS, har ulike faglige kvalifikasjoner. Vi gjennomfører nå «Fase 0», som er å kalke merdene uten fisk til stede. Senere, når luseskjørtet og notposen er på plass, settes fisken ut, og tre merder kalkes. Tre andre merder på samme lokalitet er referansermerder uten kalking. Gjennom produksjonen kan vi se om det er forskjell på lusenivået i de ulike merdene. Vi skal også sjekke effekten på fiskevelferd og presentasjon, bl.a. atferd under kalking, tilvekst, appetitt, velferdsparameter og gjelleskår. Det skal også undersøkes hvilken effekt kalken har på miljø og omgivelser, og vi tar prøver både før, under og etter kalkinga.

Klarer vi med «naturmetoden» kalk å få ned lusenivået, er det en god, nyttig og bærekraftig måte å bidra til å begrense lusenivåene i havbruk.

- 2008 → To forskere ved Havforskningsinstituttet undersøkte hvordan kalsiumoksid påvirker hydrofile og hydrofobe organismer/dyr.
- 2012 → Seacalx AS ble stiftet. Franzefoss Minerals gikk inn på eiersiden.
- 2013 → Norsk Innovasjonskapital II AS ble Seacalx største aksjonær.
- 2015 → Gjennom laboratoriestudier viste kalk solid effekt på lakselus.
- 2018 → Seacalx fikk tillatelse fra Statens legemiddelverk til å undersøke effekten videre i kliniske studier. Utfordringer med å demonstrere effekt under feltforhold førte til endret strategi og selskapet søkte forskningslisenser i akvakultur.
- 2020 → Gratanglaks blir nye eiere.
- 2021 → Seacalx AS fikk tre lisenser for forskningsformål frem til 2025.

Rekruttering med Monica

Vår bedrift er opptatt av å rekruttere folk til havbruksnæringen. Både yngre, nyutdannede og folk med annen bakgrunn. Vi trenger folk og kompetanse, og derfor må vi vise fram havbruksnæringen som attraktiv, spennende, givende og bærekraftig.

Det er synd at mange unge ikke vet hvilke muligheter som fins i vår region

Siden 2016 har Monica Eide-Hermansen kontinuerlig arbeidet med dette, og fra 2019 vært næringslivmentor med fokus på skole - næringslivssamarbeid og rekruttering. Behovet for kompetanse øker, samtidig som næringens behov stadig endres.

Det er synd at mange unge ikke vet hvilke muligheter som fins i vår region og dermed velger å flytte andre steder i landet når de er ferdig utdannet.

Vi er et bindeledd mellom næring og skole/ universitet, og legger til rette for bedriftsbesøk og praksis- og lærlingplasser for å gi innsikt i næringen. I tillegg hjelper vi med tilpasning av utdanningsløp, for å sikre at de som rekrutteres

har rett og nødvendig kompetanse. Når akademia og næringen møtes, får vi en felles forståelse for hvilken kompetanse vi trenger i havbruken. I tillegg forstår vi mer om hverandres rammebetingelser. Vi gjennomfører felles aktiviteter, møter og workshops mellom skole og næring, og bidrar med veiledning og hjelp i studenters bachelor- og masteroppgaver.

Dette er viktig arbeid, og det er behov for gjensidig forståelse av hva vi trenger, og hva utdanningsinstitusjonene tilbyr. Ved bedriftsbesøk får vi alltid positive tilbakemeldinger. Ofte opplever vi at de som blir kjent med oss, er positivt overrasket over hva vi driver med, og vår holdning til bærekraft.

Sertifiseringer

Å sertifisere seg gir mange fordeler. Vi sertifiserer oss for å ha kontinuerlig fokus på trygg mat og bærekraft. Det bidrar til å sikre vårt omdømme, påvirke lønnsomheten og i ytterste konsekvens bedriftens fremtid.

ASC og Global G.A.P.

Alle lokalitetene ble Global G.A.P sertifisert i 2021

Sertifiseringer er kvalitetsstempler for oss som produserer, og noe de fleste eksportører, leverandører og kunder ønsker. I et kundestyrkt marked, vil flere sertifiseringer føre til flere kunder og flere markeder. Disse kravene kan endres, og det kan for eksempel være andre sertifiseringer som gjelder allerede til neste år. Det kan også dukke opp nye sertifiseringsorganer, som er styrt av markedet, og i økende grad ute etter kortreist og bærekraftig kvalitetsmat.

Å være sertifisert i henhold til en internasjonal standard for mattrygghet, viser at maten du produserer eller foredler, har blitt tilberedt og håndtert på en sikker måte i tråd med de juridiske kravene til mattrygghet. Ved å sertifisere seg med både Global G.A.P og ASC, viser vi at vi driver oppdrett av aller høyeste klasse og bærekraft - begge standarder oppfylder hverandre på forskjellige områder i ASC. Formålet med ASC-standard er å sikre forbrukerne tilgang til oppdrettsprodukter som tilfredsstiller krav til bærekraftig og miljøansvarlig produksjon. Bare sertifiserte leverandører kan merke sine produkter med ASC-merket. For å sikre sporbarhet hele veien fra produksjon til utsalgssted, kan ASC-merking kun brukes på produkter som er solgt gjennom en ubrutt, sertifisert leverandørkjede.

Global G.A.P. er relevant for alle produsenter som ønsker å vise at de sørger for god kvalitet på prosesser og produkter, spesielt for mattrygghet, miljø og de ansattes velferd.

Standardene er basert på bruken av Good Agricultural Practice, HACCP og sporbarhet, og rutinene de følger, er koblet til hygiene, og å redusere smitte under produksjon, innhøsting og emballering.

En sertifisering er en kontinuerlig prosess som går gjennom hele året. I forkant av sertifiseringer ligger et enormt arbeid med å posisjonere oss til de kravene som gjelder. Vi foretar en nøye risikovurdering på alle lokaliteter på HMS, Ytre Miljø, Fiskevelferd, Fiskehelse, Dyrevelferd, Rømming, Miljøpåvirkning og Mattrygghet. Deretter går vi gjennom en internrevisjon hvor evt. avvik rettes opp. Mye dokumentasjon må på plass, og sjekkpunkter må oppfylles innenfor de enkelte standarder. En slik sertifiseringsprosess dekker godt og vel en fulltidsstilling.

Vi startet prosessen med ASC-sertifiseringen i 2021 og kommer til å fortsette dette arbeidet i 2022 for å bli sertifisert. Alle lokalitetene ble Global G.A.P sertifisert i 2021.

Samfunns- engasjement

Sponsorater 2021

I arbeidet med å skape et attraktivt lokalsamfunn og et levende Gratangen, er sponsorater et viktig bidrag. Vi bidrar med økonomiske bidrag, men ofte mer. Vi bidrar på forskjellige arrangementer med laks, vi lager mat eller bidrar ved å være tilstede.

Vi samarbeider om tiltak som skaper aktivitet i lokalsamfunnene våre. Spesielt viktig er tilbud som bidrar til at flere inkluderes og trives, og som bygger opp under vårt mål om at flere skal se hvor attraktiv Gratangen er. Aktiviteter for barn og unge er spesielt viktig, fordi de er Gratangens framtid!

Sponsormidlene fordeles til aktiviteter og arrangementer i flere av de lokalsamfunnene vi har aktivitet i.

Totalt:
257 385 kr.

Idrett

- Team Rynkeby (barnekreftforeningen)
- Turnhall Narvik
- Narvik Golfklubb
- Ingeborg V. Løyning
- Medkila Damelag
- Arctic Race of Norway

Annonser

- Magasin Narvik Vinter 2021
- Redningsselskapet
- Salangen nyheter
- Norsk Fiskerinæring
- Norsk Fiskeoppdrett
- Fiskerikandidaten
- Bellona

Annet

- Samarbeidsavtale Visit Tromsø
- Vinterfestuka Narvik
- Redningsselskapet nautisk mil
- Grendehus Hilleshamn
- Kjølengkoret konsert

Laksen har en unik plass i Arctic Race of Norway

Vi er utrolig glade for å ha laksen med på laget.

Knut-Eirik Dybdal i Arctic Race of Norway

Foto: Rune Dahl

Den tradisjonelle klatretrøya har blitt til den populære laksetrøya. Og premien, et halvt tonn laks, er rangert på topp ti lista over de mest spektakulære premiene i sykkelverdenen.

Gratanglaks og fem andre lakseprodusenter var sponsor i 2021. Arctic Race of Norway er mer enn en sportsbegivenhet. Eksponeringen rittet gir bedriftene, lokalsamfunnene og merkevaren norsk laks, har stor verdi. Det er en fin arena å formidle bærekraftig matproduksjon i praksis.

Vi er utrolig glade for å ha laksen med på laget. Det er en kjent merkevare i utlandet, samtidig blomstrer laksenæringa lokalt og er en betydelig verdiskaper i de kommunene den opererer, sier daglig leder Knut-Eirik Dybdal i Arctic Race of Norway.

Verdens fremste syklister

Og i mange av kommunene i nord hvor laksen produseres, deltar verdens fremste syklister hvert år i sykkelrittet som har satt Nord-Norge på kartet i utlandet. Ikke bare blant syklister og sportsinteresserte. En stor del av suksessen deler Dybdal med folket og næringslivet i nord som med den største begeistring stiller opp om arrangementet, og skaper folkefesten og bildene fjernsynsseerne elsker å ta del i. Samtidig bygger de kunnskap om natur, kultur og næringslivet i kommunene rittet arrangeres.

Ringvirkninger for 640 millioner

Også verdien av Arctic Race of Norway øker for hvert år. Det koster 40 millioner kroner å arrangere rittet, i tillegg kommer ressursene kommunene bruker på å tilrettelegge for sportsarrangementet. Arctic Race har skapt ringvirkninger for 640 millioner kroner i landsdelen ved kjøp av tjenester. 189 land sendte Arctic Race of Norway direkte på fjernsyn, som har vist seg å være solid markedsføring av landsdelens natur og kultur. Verdien av disse fjernsynsbildene ble i 2021 verdsatt til 230 millioner kroner i året.

Vakre minner fra Gratangen

Et av de fineste Arctic Race-minnene Dybdal har opplevd, var å våkne opp til etappestart i Gratangen i 2021.

Her bodde staben og fjernsynsteamet på det vakreste hotellet vi kunne tenke oss. Vi sov i en båt og våknet opp i ei havn, med lukten og lyden av sjø, til et folkehav som hadde tatt oppstilling på Årsteinbrua for å følge starten. Koronarestriksjoner preget 2021-arrangementet, men publikums løsning med å bruke brua som startarena skapte de flotteste TV-bildene fra Gratangen fra første stund.

Merkevare og bærekraft

Den spektakulære nordnorske naturen rittet går gjennom, er selvsagt viktig for merkevaren Arctic Race. Dybdahl er likevel overbevist om at rammen rittet har skapt ved å dele eierskapet til rittet med hele Nord-Norge, også er den stor del av suksessen. Historiefortellingen rundt det sportslige handler om å presentere landsdelens folk, næringsliv og kultur.

Vår visjon er å være mer enn et sykkelritt. Folk og bedrifter er jo selve landsdelen, og de viser fram mulighetene i nord for et stort internasjonalt publikum. Laksenæringa har vært spesielt gode på å vise fram kompetansearbeidsplassene, verdiene de skaper og betydningen næringa har for Nord-Norge og landet. Og ingen er i tvil om at det er mat de produserer, sier Dybdahl og forteller at de 500 kiloene med laks i premie henger høyt blant syklistene.

I begynnelsen ble nok vinnerne tatt på senga over det store volumet de får levert på døra si hjemme. Dette er rangert som en av de mest attraktive premiene i sykkelverdenen, som sier mye om status og kvaliteten på maten. Rytterne får laksen levert slik de ønsker den, røkt, fersk, filet eller hel fisk, og det er blitt vanlig å dele laksen med resten av laget.

Vår visjon er å være mer enn et sykkelritt

Knut-Eirik Dybdahl i Arctic Race of Norway

Fakta om Arctic Race of Norway

- Ble første gang arrangert i 2013.
- Knut-Eirik Dybdahl er mannen bak ideen og gründeren av det nordnorske sykkelrittet som nå er et betydelig internasjonalt sykkelritt.
- Sammen med lokale ildsjeler fikk de med seg TV2 som tente på ideen og sørget for en kopling mot Amaury Sport Organization (ASO).
- ARN eies av det nordnorske selskapet Arctic Sports og franske ASO.
- Rittet arrangeres i Nord-Norge hvert år med ulike etapper i de ulike delene av landsdelen.
- Neste år fyller Arctic Race of Norway 10 år.

Foto: Rune Dahl

Medkila damelag

Vi i Gratanglaks er stolte samarbeidspartnere med Medkila damelag. For oss er det viktig å fremme norsk kvinnefotball.

Foto: Medkila IL Damer

Visjon:

Best på fotballglede – vis dette i en trygg, attraktiv og utviklende klubb med leken som basis.

Jeg har sett hvilket samfunnsansvar de tar, og det er imponerende.

Ole-Martin Linaker, styreleder i Medkila damelag

Ole-Martin Linaker er styreleder i Medkila damelag, og har i flere år vært Gratanglaks sin kontaktperson til laget.

Medkila damelag har i flere år samarbeidet med Gratanglaks. Det startet med seks laksebedrifter og et samarbeid kalt «Laks er viktig for Harstad», hvor Gratanglaks var initiativtaker. Da dette ble avsluttet, fortsatte vi samarbeidet med Gratanglaks. De er draktspansorer og har logoen sin på skuldrene på draktene, i tillegg til at de er kampsponsorer. Vi inviterer også Gratanglaks til alle kamper og arrangementer. I 2021 var jeg og flere spillere invitert ut på merdene i Gratangen for å se hvordan de arbeider og hva de gjør.

Monica Lundberg har tidligere vært spiller hos oss, og jeg har blitt kjent med henne og faren Tore Lundberg. Vi har en god dialog og hun har vært en stor drivkraft i samarbeidet. Samarbeidet har betydd mye for Medkila damelag økonomisk, i tillegg til at de har gitt oss innsikt i hva Gratanglaks er. Vi forstår nå hvor viktig Gratanglaks er for Gratangen, med alle de positive ringvirkningene de bidrar til. Jeg har sett hvilket samfunnsansvar de tar, og det er imponerende. Både når det gjelder å rekruttere, men også ved å ta vare på miljøet vi har rundt oss. De er frempå, ute og informerer om hva de gjør, og legger til rette for at folk skal kunne jobbe hos dem.

Det har vært et langt og godt samarbeid. I 2022 og 2023 fortsetter vi samarbeidet. Medkila damelag spiller nå i 1. divisjon og målet er å holde seg i denne divisjonen de neste årene.

GRI-rapportering

GRI-102: Generelle opplysninger

102-1 Navn på selskapet

Grataglaks AS

102-2 Merkevarer, produkter, og/eller tjenester

Produksjon av atlantisk laks.

102-3 Selskapets hovedkontor

Kystkulturveien 1747,
9470 Gratangen

102-4 Land hvor selskapet opererer

Norge

102-5 Selskapsform og eierstruktur

Grataglaks AS er et aksjeselskap.

102-6 Markeder som betjenes

Grataglaks AS leverer laks til slakteri, som distribuerer via lakseeksportører. Disse frakter laksen ut til matmarkeder i Europa, Asia og Amerika.

102-7 Selskapets størrelse og omfang

Grataglaks AS har 34 ansatte, men er også medeier i en rekke selskaper:

- Seacalx AS, 100 %
- Håløy Havservice AS, 50 %
- Astafjord Ocean Salmon AS, 50 %
- Astafjord Smolt AS 48,85 %
- Astafjord Slakteri, 45,005 %
- Kystbutikken AS 17,241 %
- Kasseriet AS, 10 %
- Norwell AS, 2,5 %

GRI-rapporteringen omhandler bare Grataglaks AS.

Tabell 102-7

Hva/År	2017	2018	2019	2020	2021
Antall ansatte	15	20	23	26	34
Nettosalg (tusen NOK)	369 527	368 644	328 066	356 273	376 765
Markedsverdi fordelt på gjeld	95 999	96 073	96 188	122 695	147 041
Markedsverdi fordelt på egenk.	336 767	349 593	424 916	422 086	429 267
Laks produsert i tonn*	7 663	6 726	7 619	8 035	7 415*

*Ny omregningsfaktor fra 2021. Bruttoproduksjon. Se side 59.

102-8 Informasjon om ansatte og andre arbeidere

Gratanglaks AS hadde totalt 34 ansatte fordelt på 34 årsverk ved utgangen av året. Dette inkluderer ikke sommervikarer, som i 2021 var 5 personer.

Region/år	2021	Region/år	2021
Faste ansatte	34	Heltidsansatte	34
→ Kvinner	7	→ Kvinner	7
→ Menn	27	→ Menn	27
Midlertidig eller tidsbestemt	5	Deltidsansatte	0
→ Kvinner	3	→ Kvinner	0
→ Menn	2	→ Menn	0
Totalt antall ansatte	39	Totalt antall ansatte	34

102-9 Selskapets leverandørkjede

I Gratanglaks er mange av våre leverandører lokalisert i Sør-Troms. Veldig mange innkjøp gjøres i nord, og også vår største leverandør (fôr), har produksjon i Troms. Under er de største leverandørene listet opp.

- EWOS – fôr
- Sea Eco – Miljøoverokninger
- Brønnbåt Nord – Fisketransport
- REFA – Notposer
- AKVA – Flytering og merder, kamera og vinsj, fôrspreder
- NORWEL – Salgsledd
- POLARCIRKEL – Båter
- NOFI – Merder
- NWP – Luseskjørt
- ARGES – Fôrslinger
- Løvvold – Fortøyninger
- EIWA safex – Fortøyninger
- EBERSUND – Taknett og stenger
- MØRENOT – Fortøyninger
- STEINSVIK – Fôrspreder
- HÅLØY HAVSERVICE – Servicebåttjenester
- SJ-DYKK – Dykkertjenester
- AQS – Servicebåttjenester
- Harstad Elektro – Elektroniske installasjoner og tjenester
- Grovfjord Mek. Verksted AS – Båtslipp
- Grovfjord båtbyggeri – Båter
- Harstad Marina – Båtservicetjenester

102-10 Vesentlige endringer i organisasjon og leverandørkjede

Gratanglaks AS har små endringer av hovedleverandørene.

102-11 Tilnærming og bruk av «føre-var-prinsippet»

I Gratanglaks AS gjøres det årlige risikoanalyser, hvor rutiner tilknyttet diverse risikoer vurderes og drøftes. Risikovurderinger foretas på alle lokaliteter med hensyn til spesifikke utfordringer som geografisk plassering, reiseavstander og lokale værforhold. Gode prosesser gir grunnlag for veloverveide beslutninger om tiltak knyttet til risiko. Vi ønsker å forebygge avvik, ulykker og andre uønskede hendelser knyttet til driften vår. I EQS kjører vi *Sikker Jobb Analyse*-utfylling (SJA) ved arbeidsoperasjoner som ikke er risikovurdert. Vi følger UN Global Compact prinsipp nr. 7, som er å støtte en føre-var-tilnærming til miljøutfordringer.

Gratanglaks har alltid høyt fokus på HMS. Rømming og fôring er også sentrale i våre risikovurderinger.

102-13 Medlemskap i organisasjoner

Sjømat Norge

Strategi

102-14 Erklæring fra selskapets øverste ledelse

Se daglig leders erklæring på side 4–5.

Etikk og integritet

102-16 Verdier, prinsipper, standarder og normer

Gratanglaks AS har en omfattende internkontroll (IK) og kvalitetsstyringssystem (KS) som er tilgjengelig for alle som jobber hos Gratanglaks AS. IK vektlegger kvalitetssikring av helse, miljøet rundt og sikkerheten til den enkelte arbeider. IK er også vår sikkerhet for at lover og regler med hensyn til produksjon blir fulgt. Internkontroll er en form for kvalitetssikring av Helse, miljø og sikkerhetsarbeidet på arbeidsplassen. Gratanglaks har satt HMS som vår høyeste prioritet. KS er kvalitetssikring av høy og riktig kvalitet på produkter og tjenester, samt prosessene bak disse.

Lover og forskrifter krever at det er innført IK på arbeidsplasser i Norge, mens KS er frivillig. Kundeforhold, sertifiseringer eller andre former for samarbeid kan allikevel sette krav til KS hos bedrifter.

Gratanglaks bruker kvalitetssystemet EQS. Formålet med kvalitetssikringssystemet er en kontinuerlig oppdatering av kunnskapen til vårt personell, slik at alle kjenner sine arbeidsoppgaver i produksjonen godt. Vi dokumenterer hvordan vi jobber, og hvordan alt henger sammen. Vi vil gjenta det som skaper gode resultater, og unngå å gjøre de samme feilene flere ganger. Alle dokumenter som legges inn i EQS-systemet, kan automatisk sendes ut til alle relevante medarbeidere, som må signere at de har lest og forstått innholdet. Dette sikrer forankring hos alle ansatte. For den tekniske siden av produksjonen er det særdeles viktig å ha klare prosedyrer, for å unngå feil som kan ødelegge produksjonen. EQS har i tillegg et godt innarbeidet avviks- og risikovurderingssystem. I tillegg er det knyttet til et opplæringsystem, som dokumenterer alle ansattes opplæring, kompetanse og kurs.

Foretaksstyring

102-18 Foretaksstyring

– struktur og sammensetning

I 2021 besto styret av styreleder Stein Ivar Antonsen, styremedlem Geir Lundberg og styremedlem/daglig leder Tore Lundberg. Administrasjonen består av Trine Lundberg, Jorunn Bertelsen, Monica Lundberg, Monica Eide-Hermansen, Hanne Lundberg, Håvard Nilsen, Freddy Haugen, Hans Kristian Bjarke, Mathias Lundberg, Marius Aspen og Finn Johansen som regnskapsfører. Tore Lundberg og Stein Ivar Antonsen er også inkludert i administrasjonen.

Interessentengasjement

102-40 Oversikt over interessentgrupper

Grataglaks sine interesser favner bredt. Fra beslutningstakere og premissgivere til kunder og naboer til vår produksjon. Vi ser på lokalsamfunn, ulike organisasjoner, ansatte, fagforeninger, fylke, aksjonærer og kapitalleverandører/andre leverandører som våre interesser. I tillegg er de som kjøper laksen vår, både salgsløst og sluttbrukere som plukker laksen vår opp fra matvaredisken, viktige for oss. Hvem som er definert som våre interesser og hvordan vi kommuniserer med dem kan leses i vår interessentanalyse på side 30–31.

102-41 Kollektive avtaler og lønnsforhandlinger

Grataglaks garanterer for at alle som arbeider hos oss – både fast og midlertidig – blir ansatt i henhold til Havbruksoverenskomsten. Vi benytter lønnsstige, som årlig revideres i samarbeid mellom administrasjon og tillitsvalgte i Fellesforbundet. Det er kun på administrative stillinger at det gjøres en særskilt vurdering av den enkeltes kompetanse opp mot lønsplassering.

År	2020	2021
Antall ansatte med tariff	26	34
Antall ansatte	26	34

102-42 Utvelgelse av interessentgrupper

Vi velger interesser på grunnlag av informasjon fra lokalsamfunnet, leverandører, myndigheter, sertifiseringsorganer, marked og forbrukerne. Vår vesentlighetsanalyse kan leses på side 32–33.

102-43 Interaksjon med interessentgrupper

Vi stiller opp og informerer når vi kontaktes. Siden vi er en liten bedrift med flat struktur, er vi veldig tilgjengelige. Vi samarbeider blant annet med et professorat på UiT, Kupa, HIA-gruppen og Sea North Cluster. Vi samarbeider i tillegg med andre aktører og kommuner i kystzoneplanleggingsprosessen.

102-44 Temaer fremmet av interessentgrupper

Vi har deltatt i et næringsdefinert professorat i RAS-biologi/-teknologi ved UiT-Norges arktiske universitet. Det er et samarbeid mellom Sjømat Norge og UiT. Formålet med professoratet å styrke rekrutteringen av gode studenter til fagområdet slik at vi i større grad kan reflektere havbruksnæringens faglige behov, og havbruksnæringen ønsker å styrke samarbeidet med sterke fagmiljø på UiT som har kompetanse på RAS-biologi og -teknologi, både for dokumentasjon, som faglig ressurs for gjennomføring av relevante tiltak og for utdanning av kvalifiserte kandidater til næringen.

Bevaring av villaksen er et tema som opptar mange av våre interesser. Vi deltar på et samarbeidsprosjekt med Nordavind utvikling. Dette er et prosjekt mellom lokale aktører i havbruksnæringen og lokale forvaltere av anadrom fisk. Målsettingen har vært å øke antall anadrom fisk i små og mellomstore elver i Troms. Styringsgruppa har bestått av representanter fra Tranøybotn Jeger og Fiskeforening, Salangsvassdraget Fiskeforvaltning, Flakstadvåg Laks og SalMar. Sluttrapport ble levert i oktober 2020, men det ble besluttet at vi skal fortsette samarbeidsprosjektet videre i 2021.

Rapporteringspraksis

102-45 Selskaper og enheter inkludert i det finansielle regnskapet

Årsregnskapet til Grataglaks AS omhandler kun Grataglaks. I GRI-rapporteringen er det kun tatt utgangspunkt i tall for Grataglaks AS. Seacalx AS er kommet inn som et nytt datterselskap i 2020, men tallene er ikke en del av rapporteringen hverken på økonomi eller GRI i 2021.

102-46 Prosess for å definere rapportens innhold og avgrensninger

Definering av tema, mål, innhold og nødvendige data for bærekraftsrapporten er gjort av Moloen Sustainability i nært samarbeid med Grataglaks. Data samles inn av Grataglaks gjennom forskjellige rapporteringssystemer og kilder: EQS, Fishtalk, Havbruksloggen, Power Office, miljørapporter og årsregnskap godkjent av ekstern revisor.

102-47 Oversikt over vesentlige temaer

For å finne fram til vesentlige temaer, har vi gjort en prosess med å definere Gratanglaks sine økonomiske, sosiale og miljømessige konsekvenser. Vi har i vesentlighetsvurderingen funnet de områdene som er viktigst for interessentene våre, og hvordan disse påvirker miljø, økonomi og sosiale aspekter. Dette danner grunnlaget for utvalget av indikatorer som Gratanglaks skal måle sine prestasjoner mot for å bli bedre. For å forbedre seg over tid er det også blitt identifisert materielle indikatorer. Gjennom å utforme en interessentanalyse har vi også kartlagt hvem som er våre interessenter, hva de fokuserer på og hvordan vi kommuniserer med dem.

Gratanglaks har valgt ut fire områder vi legger ekstra vekt på:

1. Helse, miljø og sikkerhet
2. Fiskehelse
3. Bolyst og lokalsamfunn
4. Elektrifisering for å redusere klimagassutslipp

Flere av disse områdene rapporteres gjennom GRI. Vi har i tillegg valgt ut egne KPIer i nøkkeldata knyttet til miljø, økonomi og sosiale forhold. Se del 1 av rapporten.

102-48 Endringer i forhold til tidligere rapport og informasjon

Vi publiserte vår første bærekraftsrapport i 2020. Endringer ved rapporten for 2021 er at vi har en ny måte for å regne ut antall laks produsert og vi har gjort en bedre og mer avansert vesentlighetsanalyse. I tillegg rapporterer vi også forbruk og data for lokalitet Skøyen som leies av Nordlaks i 2021. Vi fortsetter med GRI-rapportering. Dette gjør det enkelt å sammenligne vår bedrift med andre i vår bransje, og med andre bedrifter i andre bransjer nasjonalt og internasjonalt. Ved å følge GRI-rapportering får vi også en helhetlig og åpen presentasjon av vår bedrift.

102-49 Endringer i avgrensninger og vesentlige tema fra tidligere rapport

Ingen endringer i avgrensninger og vesentlige tema fra tidligere rapport.

102-51 Rapporteringsperiode

1. januar–31. desember.

102-51 Forrige rapport

Bærekraftsrapport 2020 publisert juni 2021.

102-52 Rapporteringssyklus

Årlig.

102-53 Kontakt for spørsmål til rapporten

Monica Eide-Hermansen 932 92 466.

102-54 GRI Standards rapporteringsnivå (Core eller Comprehensive)

Denne rapporten er utarbeidet i samsvar med GRI Standards, nivå Core.

GRI-103: Ledelsestilnærming

103-1, 103-2 og 103-3 Ledelsestilnærming

Vår ledelsestilnærming kan leses om i innledningen med daglig leder på side 4–5 og i vår tilnærming til FNs bærekraftsmål på side 20–26. Nytt fra i år er at vi har gjennomført en vesentlighetsanalyse hvor vi har sendt ut spørreskjema til våre interessenter hvor de har besvart viktigheten av forskjellige vesentlighetstema. Ut ifra denne spørreundersøkelsen har vi utformet en vesentlighetsanalyse. Mer om denne kan leses på side 32–33. Vi har også kartlagt hvem som er våre interessenter, hvilke temaer de synes er viktig og hvordan vi kommuniserer med dem. Interessentanalysen kan leses på side 30–31.

GRI-200: Økonomiske indikatorer

201-1 Direkte økonomisk verdi generert og distribuert

Våre økonomiske resultater påvirker hvordan vi skaper og leverer økonomisk verdi i samfunnet. Vi støtter lokalsamfunnet med finansielle bidrag og med vår lokale kjøpekraft. De samfunnsøkonomiske fordelene kommer tydeligst frem gjennom utbetalinger til leverandører, våre medarbeidere, myndigheter, og utbetalinger av utbytte til aksjonærer. Tabellen under representerer den samlede økonomiske verdien som har blitt skapt og distribuert gjennom forskjellige aktiviteter.

Tabell T201-1

(Alle tall i tusen kroner)

Direkte økonomisk verdi distribuert	2017	2018	2019	2020	2021
Sum driftsinntekter	369 590	369 590	337 755	377 568	397 560

Økonomisk verdi distribuert	2017	2018	2019	2020	2021
Varekostnader	185 774	183 403	241 983	258 318	271 813
Beholdningsendringer	-	4 586	94 386	9 085	-25 475
Lønnskostnader	13 357	17 723*	20 620	19 880	23 593
Ordinære avskrivninger	8 018	10 630	9 788	9 975	12 161
Nedskrivning	-	-	-	-	-
Andre driftskostnader	38 236	46 954	49 783	68 809	57 642
Sum skatt	28 741	23 941	24 568	2 802	12 816
Sum utbytte	-	71 494*	4 040	-	15 540
Sum annen rentekostnad	225	206	225	164	
Driftsresultat	124 206	105 414	109 125	11 502	57 826
Økonomisk verdi distribuert	95 240	9 773	80 369	8 536	29 470

*Utbyttet gikk til betaling av skatt og til å realisere fiskefartøy og Odd Lundberg AS.

201-2 Finansielle implikasjoner og andre risikoer og muligheter grunnet klimaforandringer

I havbruk produserer vi i samspill med naturen og vi påvirkes i stor grad av naturkrefter. Klimaendringer er en utfordring som påvirker naturen vår. Dette gjør at vår produksjon også vil påvirkes av klimaendringer. Økte kostnader knyttet til skader som følge av ekstremvær på våre anlegg, mulig risiko for rømming, driftsstans og ytterligere biologiske trusler er risikoer som vi kan komme til å stå ovenfor.

Vi ser at globale klimaendringer vil bli et stadig viktigere tema for vår risikostyring. Høye CO₂-utslipp, økte avgifter på fossilbasert brensel og energi, gir risiko for økte driftskostnader. Miljøregelverket er i stadig forandring og kan påvirke oss på flere måter. Vi kan komme til å måtte betale økte karbonskatter knyttet til energi og drivstoff, og vi vil kunne bruke mer tid og ressurser på rapportering.

Det følger mange ulemper for vår produksjon ved økt havtemperatur. Dette kan blant annet resultere i algeoppblomstring, noe som vi tidligere har sett er en stor økonomisk påkjenning for vår bedrift.

Når havtemperaturene stiger, trives også lakselusen bedre. Dette vil kunne resultere i økt bruk av mekanisk avlusning, som igjen kan medføre økt dødelighet på laks, som vil være et stort tap i produksjonen. Økt bruk av avlusningsmidler kan også lede til at lakselusen utvikler resistens mot disse.

Trafikklyssystemet, definert av Nærings- og fiskeridepartementet, bygger på miljøpåvirkningen av lakselus og kan også gi økonomiske begrensninger for selskapet vårt. Ved for høye lusenivåer vil vi kunne bli pålagt å redusere vår produksjon, eller at vi ikke får mulighet til å vokse gjennom økt produksjon. Det er også politiske diskusjoner knyttet til trafikklyssystemet, og om dette skal inkludere flere miljømessige parametere. Eventuelle endringer her vil kunne påvirke vår drift.

Klimaendringer kan også påvirke fôrproduksjonen ved at det blir en reduksjon i jordbruksproduksjon, som fører til knapphet på råvarer. Vårt fiskefôr baserer seg mye på vegetabiliske råvarer og med knapphet på disse kan vi forvente økte fôrpriser. Det er viktig for oss som produserer en proteinkilde med lavt avtrykk, at vi kan fortsette å bruke vegetabiliske råvarer for å optimalisere avtrykket til fôrproduksjonen. I tillegg brukes det mye importert soya som kan gi mulige økte kostnader på transport, grunnet strengere reguleringer på utslipp. Andre økonomiske utgifter som følge av økt ekstremvær er et økt behov for investeringer i sikkerhets- og beredskapstiltak. Det er også en risiko i forhold til mulige endringer i rammebetingelser. Havnivåstigning, stormflo, forsuring og større påkjenninger grunnet vær kan gi endrede krav til dimensjonering, standarder eller hvor nye anlegg kan lokaliseres.

Klimaendringer kan også medføre muligheter for oss. Høye havtemperaturer kan øke appetitten til laksen på vinterstid som kan resultere i en mer jevn tilvekst om temperaturene ikke blir for høye om sommeren. Laks er også en proteinkilde som kan produseres i stort volum med et lavt klimaavtrykk, sammenlignet med andre proteinkilder. Både i form av utslipp av klimagasser, men også når det gjelder bruk av landareal og energi til oppvarming. Dette gjør at vår produksjon kan være en del av løsningen på å dekke matbehovet til en økende global befolkning.

202-2 Andel av ledelsen rekruttert fra lokalsamfunnet

Vi ønsker lokal rekruttering. Vi prøver å ansette medarbeidere lokalt eller med tilknytning til Gratangen. Ved å satse på lokal forankring i ansettelser vet vi at det øker sjansen for at de blir boende permanent. I en liten bygd kan dette til tider være utfordrende og vi vet at rett kompetanse ikke alltid er tilgjengelig. Kompetanse har i vår næring blitt stadig viktigere, og kunnskapen som vi har behov for kan i dag påvirke hvem vi rekrutterer til bedriften. I administrasjonen har vi lik fordeling av kjønn og 100% av administrasjonen er rekruttert lokalt. For å se mer om våre medarbeideres boplasser, se side 54.

	2017	2018	2019	2020	2021
Totalt i adm.	7	7	7	8	13
Totalt i adm. rekruttert lokalt	7	7	7	8	13
Totalt kvinner i adm.	5	5	5	5	5
Andel av adm. rekruttert lokalt	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Andel kvinner i adm.	71,43%	71,43%	71,43%	62,50%	38,46%

Tallene fra 2017 til 2020 er ikke inkludert Tore Lundberg og Stein-Ivar fra styret og vil derfor avvike fra 2021.

205-2 Kommunikasjon om og opplæring i retningslinjer og prosedyrer for anti-korrupsjon

Vi dokumenterer gjennom ASC-sertifisering og Global G.A.P. at vi ikke har korrupsjon eller svindel i vår virksomhet. Gjennom disse sertifiseringsprosessene kommuniseres det også ut de etiske retningslinjene til våre medarbeidere, slik at disse forankres i hele selskapet. Bortsett fra dette har vi ingen spesielt tilrettelagt opplæring, retningslinjer eller prosedyrer for antikorrupsjon.

205-3 Bekreftede korrupsjonshendelser og iverksatte tiltak

Ingen mistanker eller bekreftede hendelser av korrupsjon.

GRI-300: Miljømessige indikatorer

301-1 Materialer brukt, målt i vekt eller volum.

Vi har satt søkelys på hvordan vi kan ta bedre vare på ressursene våre.

Avhending av produkter og emballasje er en økende utfordring for miljøet. Å etablere gode og effektive resirkulerings- og gjenbrukssystemer, bidrar til god sirkulærøkonomi, der vi utnytter ressursene bedre og gjerne om og om igjen. Gratanglaks ønsker å se på det lett håndterbare avfallet som en ressurs og hindre i å bidra til en «bruk og kast-økonomi».

Fôrpaller (fôr leveres i bulk, lite fôrpaller) blir brukt til andre ting så de blir ikke kastet. Øvrig avfall som fôrsekker, taknett, plast, papp og kartong blir kastet i egen kontainer som blir sortert hos HRS. HRS har ikke tall som dokumenterer det sorterte avfallet. Slitte tau og lignende, som ikke lenger brukes, leveres også til resirkulering.

Totalt er det kastet 2,52 tonn med avfall fra landbasen på Borkenes og 11,84 tonn fra Åmundsvika. I løpet av 2022 skal det i Åmundsvika installeres egne sorteringskasser fra HRS med sortering på metal, plast, papir og glass. I 2021 hadde vi egen sortering for metall. Etter dette blir det lettere å sortere på materialer og vekt som resirkuleres. Per nå har vi ikke noe data på hvordan avfallet sorteres hos HRS. Fôrslanger kjøpes inn i meter mens når det resirkuleres måles det i kg. Når det gjelder metall er det kjøpt inn lite, men det er avlevert betydelig mye mer enn innkjøpt til resirkulering. Dette skyldes strandryddinger og rydding av gammelt lager.

Tabellen viser total vekt av materialer som brukes til å produsere og pakke våre primære produkter i rapporteringsperioden, av: i. Ikke-fornybare materialer brukt; ii. Fornybare materialer brukt.

Tabell T301-1-2

Materialer inn i produksjon (for eksempel emballasje på fôrsekker)

Type materiale	Type emballasje	Kg	Andel som er resirkulert	Kommentar hva det brukes til
Plast	1-PET	4 034	9 540	Tau
Plast	2-HDPE	9 072	8 900	Fôrslanger
Plast	3-PVC	0	0	Fôrsekker/ Notsekker
Plast	4-LDPE			Taknett
Plastikk	5-PP			
Plastikk	6-PS			
Metaller		435	1 960	
Papp/kartong				
Treverk	Paller	30	0	Paller

Vi sender ikke fra oss produkter i emballasje, laksen leveres levende til slakteriet med brønnbåt og er derfor ikke tatt med i beregningene.

Gratanglaks skal overholde lokale og nasjonale miljøforskrifter knyttet til avløp og avfallshåndtering. Vi arbeider med å styrke vår rapportering for avfallssortering og for å etablere gode rutiner på hvordan avfallet skal håndteres i det daglige på alle merdene. God avfallsrapportering gir innsikt i hvilken grad materialene våre samles inn og omdannes til nyttige materialer for ny produksjon. God rapportering gjør det også enklere for oss å se hvor vi kan gjøre forbedringer, og enkelt kan sette inn nye, effektive tiltak.

Slakteriet som tar imot fisken er ikke med i beregningen.

301-2 Resirkulerte innsatsmaterialer brukt

Gratanglaks har en aktiv strategi knyttet til innkjøp, der vi velger plasttyper og materialer som kan resirkuleres. Vi kjører årlig opplæring og gjennomgang av vår avfallshåndtering.

302-1 Energiforbruk fra egen virksomhet

Energiforbruket vil svinge fra år til år ut ifra hvor mange lokaliteter som er i bruk og arbeidsmengde. Vi bruker fortsatt litt diesel til fôrflåter og større båter. Bensin brukes til biler og småbåter. Skøyen, Skarbergvika og Åmundsvika har landstrøm. I 2021 ble Skøyen brukt store deler av året og vil derfor være en del av forklaringen til økt elektrisitet. Det har også derfor vært en ekstra lokalitetsbåt i drift i forbindelse med produksjon på Skøyen, samtidig som to nye båter ble tatt i bruk i 2021 (Bas og Pjokken), derav høyere dieselforbruk.

Tabell T302-1

	2021	2020	2019	2018	2017
Diesel (l)	263 889	251 931	358 664	197 802	221 024
Fyringsolje (l)	0				
Bensin (l)	6 351	12 308	10 586	8 318	8 318
Propane (l)	0				
Natur gas (l)	0				
Biofuel (l)					
Elektrisitet (kWh)	489 487	159 027	159 027	76 395	514 631

302-2 Energiforbruk utenfor organisasjonen

Fôr er hovedinnsatsen når laks produseres, og kostnadene av fôret utgjør nær 50 % av innkjøpskostnadene. I 2021 har vi regnet på energiforbruket for store deler av vår verdikjede. Inkludert i disse tallene er smoltproduksjon, slakteri, pakkeri og brønnbåt. Scope 3 utgjør mest av våre utslipp, og i årene fremover med enda nøyere og bedre utregninger av verdikjeden vår, forventes det at beregningene for utslippene vil øke.

Fôr (Ewos)

EWOS 2016–2021	2016–2019	2020	2021
Tonn fôr kjøpt til Gratanglaks	27 183 438	6 836 587	9 234 980
GWP E LUC / kg (CO ₂ eqv/kg feed)	1,59	1,68	1,69
GWP I LUC / kg (CO ₂ eqv/kg feed)	2,03	2,19	2,23
Utslipp kg CO ₂ (inkludert endring i landbrukareal)	5 518 2379	14 972 126	20 594 005

Energiforbruk Astafjord slakteri (2021):

Andel som er slaktet for Gratanglaks: 36 %

	(kwh)	(Gj)	(kg CO ₂ eqv)
Strøm	1 752 329	6 308	841 118
	(l)		
Bensin	46	1,67	110
Diesel	3 000	97,50	7 917
Total			849 145
Brøk Gratanglaks i kg			308 070

Energiforbruk fra kasseriet (2021):

Andel kasser for Gratanglaks: 21 % (270 045 kg)

	(kwh)	(Gj)	(kg CO ₂ eqv)
Strøm	640 000	2 304	307 200
	(kwh)		
Propan	3 483 601		810 136
Total			1 117 336
Brøk Gratanglaks i kg			234 641

Energiforbruk Astafjord smolt (2021):

Andel smolt levert for Gratanglaks: 50 %

	(kg)	(Gj)	(kg CO ₂ eqv)
Fôr	535 169,6	550	1 193 428
	(kwh)		
Strøm	5 623 725	20 245,41	2 699 388
Total			3 892 816
Brøk av gratanglaks kg			1 946 408

Energiforbruk for Brønnbåt Nord (2021):

	(l)	(Gj)	(kg CO ₂ eqv)
Diesel*	48 825	1 767	128 854

*Diesel brukt for frakt og smolt utsatt for båtene Lifjell og Grotanger.

Energiforbruk for avlusning utført av Brønnbåt Nord (2021):

Avlusning	(l)	(Gj)	(kg CO ₂ eqv)
Diesel*	85 330	3 088	225 194

*Diesel brukt for 10 814 010 kg laks avluset av Brønnbåt Nord.

302-3 Energiintensitet

Vi måler energiintensitet ved lakseoppdrett ved å se på energi brukt for hvert tonn fisk produsert (GJ/tonn fiskeproduksjon LWE). Dette gir et mål på hvor effektiv produksjonen er. Noen av verdiene vil være faste, og varierer derfor ikke med produksjonen (eks. administrasjonsbygg, noen typer transport). Dette betyr at ved år hvor det er produsert mindre fisk, vil energiintensiteten per tonn påvirkes negativt av det faste forbruket. For 2021 vil energiintensiteten inkludere scope 1, scope 2 og Scope 3. I utregningen for energi brukt per tonn fôr produsert i scope 3 har vi brukt tallet for 2020, siden intensiteten for 2021 ikke er kalkulert enda.

Scope 1+2+3 i 2021:

Scope 1: Direkte forbruk	(Gj)
Diesel	9 553
Bensin	206
Totalt	9 759

Scope 2: Indirekte forbruk	(Gj)
Elektrisitet	1762
Totalt	1762

Scope 3: Forbruk utenfor organisasjonen	(Gj)
Fôr (produksjon, avtrykk og levering)	21 583
Isoporkasser	3 117
Smolt	10 398
Slakteri	2 325
Brønnbåt	1 767
Avlusning	3 088
Total	42 269

Energiintensitet:

Totalt for Scope 1+2+3 = 53 790.

Tonn fisk produsert = 7 415 tonn.

7,25 Gj/tonn fisk produsert.

302-4 Reduksjon av energiforbruket

Vi har et langsiktig perspektiv på driften vår, og er opptatt av at våre lokaliteter skal være bærekraftige. Hos oss skal alle ha dette i tankene når vi daglig utfører vår jobb, i et av de rikeste områdene i verden med tanke på renhet og biologisk mangfold. Utslipp av olje, drivstoff og kjemikalier er strengt forbudt og skal forebygges gjennom gode prosedyrer og rutiner.

Å finne måter å fase ut fossilt brennstoff på er helt klart en måte å redusere Co2 utslippet på sikt. En annen viktig faktor for umiddelbar påvirkning er å redusere forbruket vårt. Unngå unødvendige båtturer og bilturer. Å optimalisere bruket av fôr er også et tiltak vi gjør. Fôringen overvåkes nøye av fôrbya og det er ukentlig gjennomgang av fôringen med eventuelle avvik og tiltak til forbedring. Alle er med på disse møtene så det er god bevisstgjøring blant de ansatte.

Sjømat Norge har et mål om at hele oppdrettsnæringen skal være elektrifisert innen 2030. Hovedformålet med elektrifisering er å redusere bruken av diesel som har vært hovedkilden til klimagassutslipp fra produksjon ved oppdrettsanlegg. Det er hensiktsmessig både fordi det gir bedre økonomi på sikt, samtidig som det bidrar til et redusert CO₂-utslipp. Mindre aggregat og dieselbruk minker også sjansen for uheldige lekkasjer, da enhver oppbevaring og transport av diesel vil kunne gi fare for utslipp. Vi er i gang med å bygge batteripakker for å drifte med hybridløsninger på alle lokalitetene hvor landstrøm ikke er mulig. Beregninger fra Enova viser at elektrifiseringen vil redusere energiforbruket vårt med rundt 25 %.

I 2021 startet arbeidet med å elektrifisere alle våre flåter, med et mål om at alle skal være installert med batteripakker i løpet av 2022. Ut året 2021 hadde vi allerede elektrifisert 50 %. For lokalitet Skjærvika ønsker vi å få landstrøm. På Skøyen, som eies av Nordlaks, opererer vi allerede med landstrøm.

I Nord-Norge er energien i all hovedsak basert på fornybar energi (vann- og vindkraft). Med elektrifiseringen forventes det et økt strømforbruk. Med økte strømpriser, kan dette være en økonomisk risiko som må tas med i beregningene våre.

304-4 Totalt antall arter fra IUCN-listen etter nivå og utrydningsfare i påvirkede områder

Vår produksjon i åpen sjø kan påvirke det biologiske mangfoldet rundt merdene. Et felles mål for havbruksnæringen er å jobbe med å unngå uønsket økosystempåvirkning. Vår bedrift jobber kontinuerlig for å sikre at våre rutiner minimerer de negative effektene på det biologiske mangfoldet. På alle våre lokaliteter henger det en liste over aktuelle utsatte arter i vårt område. Det inkluderer også forebyggende informasjon for å ta vare på artene. Det finnes også prosedyrer for hver av artene for hvordan de eventuelt skal avlives, og om vi kan avlive disse, dersom spesielle situasjoner oppstår. Prosedyrene avtales med viltneimda eller fiskeridirektoratet, avhengig av hvilken art det handler om. Gjennom sertifiseringsarbeidet settes det også strenge krav og pålagte registreringer i forbindelse med vår påvirkning på det biologiske mangfoldet. Når det gjelder plassering av merder, settes det strenge krav til hvor disse kan plasseres ut ifra gyteområder for andre arter.

Rødlisten, som er en oversikt over truet natur, er et barometer på artenes tilstand. Planter og dyr kategoriseres etter hvor høy risiko de har for å dø ut, hvis rådende forhold vedvarer. Under er en oversikt over rødlistede marine arter, som våre merder kan stå i fare for å påvirke. Artene er klassifiserte etter hvor kritisk tilstanden er:

RE	Regionalt utdødd
CR	Kritisk truet
EN	Sterkt truet
VU	Sårbar
NT	Nært truet
DD	Datamangel
LC	Livskraftig
NA	Ikke egnet
NE	Ikke vurdert

Tabell T304-4a

Sjøpattedyr

Vitenskapelig navn	Kjent navn	Klassifikasjon
<i>Halichoerus grypus</i>	Havert	VU

Tabell T304-4c

Fugler

Vitenskapelig navn	Kjent navn	Klassifikasjon
<i>Larus argentatus</i>	Gråmåke	VU
<i>Rissa tridactyla</i>	Krykkje	EN
<i>Larus canus</i>	Fiskemåke	VU
<i>Sterna hirundo</i>	Makrellterne	EN
<i>Vanellus vanellus</i>	Vipe	CR
<i>Uria aalge</i>	Lomvi	CR

<i>Stercorarius parasiticus</i>	Tyvjo	VU
<i>Somateria mollissima</i>	Ærfugl	VU
<i>Haematopus ostralegus</i>	Tjeld	NT
<i>Gavia adamsii</i>	Gulnebbblom	VU
<i>Fratercula arctica</i>	Lunde	EN
<i>Limosa limosa</i>	Svarthalespove	CR
<i>Melanitta fusca</i>	Sjørørre	VU
<i>Podiceps auritus</i>	Horndykker	VU

Tabell T304-4d
Fisk

Vitenskapelig navn	Kjent navn	Klassifikasjon
<i>Salmo salar</i>	Villaks	NT
<i>Anguilla anguilla</i>	Ål	EN
<i>Boreogadus saida</i>	Polartorsk	EN
<i>Cetorhinus maximus</i>	Brugde	EN
<i>Sebastes norvegicus</i>	Vanlig uer	EN
<i>Somniosus microcephalus</i>	Håkjerring	NT
<i>Squalus acanthias</i>	Pigghå	VU
<i>Clupea pallasii Valenciennes</i>	Stillehavssild	EN
<i>Gadus Chalcogrammus Pallas</i>	Alaskatorsk	NT
<i>Lamna nasus</i>	Håbrann	VU
<i>Molva dypterygia</i>	Blålange	EN
<i>Petromyzon Linnaeus</i>	Havniøye	NT

305-1 Direkte utslipp av klimagasser (SCOPE 1)

Vi benytter Greenhouse Gas Protocol (GHG) som rammeverk for rapportering av klimagassutslipp. Denne identifiserer vesentlige utslippskilder. GHG-Protokollen er den mest brukte og anerkjente rapporteringsmetoden for klimagassutslipp. Den gjør det enkelt å sammenligne oss med andre bedrifter uavhengig av bransje. Med god kunnskap om hvor vi står, og mulighet til å sammenligne med andre bedrifter som oppnår gode resultater, kan vi sette skjerpede mål – og nå lengre. Utslipp deles i tre kategorier kalt «scopes»: Direkte utslipp (Scope 1), indirekte utslipp fra energiforsyning (Scope 2) og indirekte utslipp knyttet til kjøp av andre varer og tjenester (Scope 3).

Scope 1 er de direkte utslippene til bedriften vår. Disse er de kontrollerte ressursene som vi har eierskap til. Som vist i tabellen under er det knyttet til drivstoffbruk ved produksjonen.

Scope 1 Direkte utslipp

CO ₂ utslipp (tonn)	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Diesel	599	583	522	947	665	696
Bensin	13	15	20	25	29	15
Biofuel	0	0	323	0	0	0
Totalt utslipp scope 1	612	598	542	972	694	712

Transport er i Paris-avtalen definert som en av hovedprioriteringene for å redusere klimagasser. Det er en vesentlig bidragsyter og selv om ikke transport er definert som et eget mål under FNs bærekraftsmål, er den innlemmet i flere av målene.

305-2 Indirekte utslipp av klimagasser knyttet til energiforbruk (SCOPE 2)

Scope 2 er de indirekte utslippene fra kjøpt energi. Som tidligere nevnt har vi i 2021 driftet lokalitet Skøyen som går på landstrøm. Dette vil resultere i et økt utslipp i scope 2. Scope 2 er også forventet å øke de neste årene når fossilt brennstoff fases ut, og mer av vår drift vil basere seg på elektrisitet.

Scope 2 Indirekte utslipp

	2017	2018	2019	2020	2021
Elektrisitet	247	37	309	76	235
Total CO ₂ -utslipp scope 2 (i tonn)	247	37	309	76	235
Total CO₂-utslipp scope 1 + 2 (i tonn)	845	579	1280	771	947

305-3 Andre indirekte klimagassutslipp (Scope 3)

Scope 3 er andre indirekte utslipp. I årets rapport er det kun utslipp knyttet til fôr som er tatt med. Ifølge Sintef utgjør klimagassutslipp fra produksjon og transport av fôret mellom 73 og 80 % av de totale utslipp fra laks levert til butikk (med unntak av laks som fraktes med fly). Dette er derfor den viktigste faktoren i Scope 3 for vår produksjon.

Scope 3:

	(tonn CO ₂)
Fôr (Produksjon, avtrykk og levering)	20 594
Isoporkasser	235
Smolt	1 946
Slakteri	308
Brønnbåt	129
avlusning	225
Totalt CO₂-utslipp Scope 3 (i tonn)	23 437

Totalt Scope 1+2+3 (CO₂-utslipp)	24 384
--	---------------

305-4 Utslippsintensitet av klimagasser

Utslippsintensitet av klimagasser måles i tonn CO₂ per tonn fisk produsert.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Laks produsert (tonn)	7 639	8 098	7 142	8 495	8 726	7 415
Tonn CO ₂	14 487,8	14 640,6	14 374,2	15 076,1	15 742,8	24 384
Tonn CO ₂ per tonn laks produsert	1,90	1,81	2,01	1,77	1,80	3,2

307-1 Brudd på lover og regler knyttet til miljø

Ingen registrerte hendelser på brudd av regler eller miljølover.

GRI-400: Sosiale indikatorer

403-1 Helse, miljø og sikkerhetsstyringssystem

Helse, miljø og sikkerhet (HMS) blant våre ansatte er helt avgjørende for oss i Gratangleks. Uten våre medarbeidere, har vi ingen produksjon. Vi følger bla. Havbruksoverenskomsten fra Sjømat Norge som legger føringer for helse, miljø og sikkerhet i Havbruksnæringen, samt AML. I tillegg gir vår egen Internkontroll og HMS-prosedyrer føringer for hvordan HMS har aller høyeste prioritet med egen intern opplæring som går spesifikt på HMS. Opplæringen i arbeidshelse og sikkerhet skjer både i tråd med lokale lover og forskrifter (arbeidsmiljøloven) og i henhold til ISO- 45001-standarden. Ved å prioritere våre medarbeideres helse og sikkerhet, forbygger vi arbeidsrelaterte sykdommer og skader, samtidig som vi fremmer helse i arbeidslivet.

403-2 Fareidentifisering, risikovurdering og hendelsesetterforskning

Det foretas årlige risikovurderinger, samt enkeltstående SJAer ved risikofylte arbeidsoperasjoner. HMS er tema på alle ukentlige driftsmøter og på to årlige hovedsamlinger om internkontroll.

Alle farlige hendelser eller hendelser som kunne føre til en ulykke, nestenulykke eller ulykke registreres det HMS avvik på i vårt EQS-system. Disse avvikene behandles enkeltvis i møteform med gjennomgang av risikovurderinger, prosedyrer og implementering i nye prosedyrer i forebyggende punkter som alle blir involvert i. I tillegg går man gjennom HMS-avvik på driftsmøtene med hva som må gjøres av tiltak for at dette ikke skal skje igjen.

403-3 Bedriftshelsetjenesten

I et yrke med høy risiko for ulykker og skader er det viktig med gode forsikringsordninger. Vi følger HMS-prosedyrer som er utarbeidet for alle arbeidsoperasjoner. Vi har en god forsikrings- og pensjonsordning. Vår forsikring gir oss tilgang på behandlere og behandling innen kort tid. Vår pensjonsavtale har vi gjennom Nordea. Her spares det 7% av bruttolønn hver måned hvor 4% betales direkte fra arbeidsgiver.

403-4 Medarbeiderens medvirkning i HMS-arbeidet

Vi kjører jevnlig driftsmøter hvor HMS diskuteres. Risikovurderinger analyseres og tiltak drøftes og iverksettes. Vi samarbeider med Sør-Troms HMS tjeneste (STHMS) i gjennomføringen av vårt HMS- arbeid. I tillegg har vi et aktivt arbeid sammen med verneombud, for å sikre at arbeidstakernes sikkerhet, helse og velferd er ivaretatt. Verneombudet har som oppgave å ivareta arbeidstakernes interesser i saker som angår arbeidsmiljøet. Gjennom EQS-implementeringsfunksjonen får vi også informasjon som gjelder HMS fra våre medarbeidere.

403-5 HMS- opplæring

Opplæring i HMS gjøres i henhold til det vi har skissert i vårt opplæringssystem og ivaretas også i henhold til vår internkontroll. Våre medarbeidere på merdene er opplært i temaer som båtsikkerhet, sikker ferdsel og sikker bruk av utstyr og maskiner. Alle som jobber på merd, i førflåter og på arbeidsbåter skal ha fullverdig opplæring i å bruke kraner, nokker og vinsjer.

403-6 Fremme arbeidstakers helse

Alle våre ansatte er dekket via offentlige helsetjenester. Gjennom ASC- og Global G.A.P. sertifisering stilles det strenge krav til arbeidstakernes helse, sikkerhet og velferd. Det stilles krav til både opplæring og direkte krav på HMS. Det pålegges også at det årlig kjøres gjennomgang av alle ansattes avtaler og forsikringer.

403-7 Forebygging og begrensning av aspekter med effekt på ansattes helse- og sikkerhet direkte knyttet til forretningsforbindelser

Vi forventer av våre leverandører at de skal sørge for et trygt og sunt miljø for sine arbeidere og entreprenører. Vi stiller samme krav til våre leverandører som vi stiller til oss selv, og ønsker at risikoer skal minimeres gjennom riktige metoder, rutiner, oppfølging og prosedyrer. Dette styres gjennom risikovurderinger, sertifiseringskrav, med både ASC og Global G.A.P., og egenerklæringer fra leverandørene. Med kommende lover og regler for åpenhet og bærekraft, vil det bli enda viktigere for oss å stille krav til våre leverandører.

403-9 Arbeidsrelaterte skader

Arbeid på merdene medfører risiko som blant annet klemfare, fall på sjøen og fare for å bli truffet av gjenstander i bevegelse. 2021 var et år uten noen alvorlige personskader. Vi har en visjon om null skader. Dette skal oppnås gjennom en sterk kultur for helse, miljø og sikkerhet. En viktig del av dette arbeidet er opplæring og involvering av medarbeidere i alle deler av virksomheten. Skader som små fall, mindre hodeskader mot lave tak/døråpninger og feiltrakk førte i 2021 til korte fravær. Andre klemskader som ikke har ført til fravær, men som blir registrert som avvik i vårt kvalitetssystem, blir fulgt opp i hver eneste hendelse med gode tiltak for å hindre gjentakelser. En viktig del i vårt arbeid er opplæring og å etablere god kunnskap og bevissthet hos alle våre folk knyttet til vår plan for å forhindre skader og redusere risiko. Sentralt i dette arbeidet er også å gjennomføre forebyggende tiltak. Vi har holdningskampanjer, infoskjermer på flåtene, opplæring og jevnlig gjennomføringer av risikovurderinger med fareforståelse og bruk av avvikssystemet. Ved å gjøre risikoanalyser, nøye og god opplæring, og å bruke verneutstyr, vil vi minimere risiko. Dataen i tabellen under har blitt samlet via EQS avvikssystem.

Tabell T403-9a

	2020	2021
Dødsulykker	0	0
Alvorlige arbeidsulykker	0	0
Alle arbeidsrelatert skader	1	3
Sykefravær (timer)	8	312

En person sykmeldt i en uke etter å ha skadet hodet mot taket på en båt, en person hadde egenmelding i tre dager etter å ha tråkket feil i maskinrom og en egenmelding på tre dager etter fall på glatt båtdekk.

403-10 Sykefravær

I Gratanglaks har vi et mål om å holde et lavt sykefravær. Vi har et sykefravær på 2,8 %. Det er under 4 %, som er vårt mål. Vi bruker sykefraværet som en indikator på hvordan våre medarbeidere har det og deres sikkerhet. Gjennom å videreutvikle de gode sikkerhetsrutinene og risikovurderingene, og følge de opp, skal vi skape den tryggeste og beste arbeidsplassen for våre medarbeidere.

Dette kan leses mer om på side 55.

411-1 Brudd på urfolksrettigheter

Vi følger retningslinjer og krav i henhold til ASC som går på urfolks rettigheter, samtidig som disse er regulert og godkjent i de enkelte driftstillatelse fra fylkeskommunen. Vi har ikke hatt noen registrerte hendelser med krenkelser av urfolk.

Tabell T411-1

Krenkelser med urfolk	2018	2019	2020	2021
Antall hendelser med krenkelser av urfolk	0	0	0	0

413-1 Lokale engasjement, utviklingsprogrammer og påvirkningsgrad

Gratanglaks har et nært forhold til lokalsamfunnene i kommunene der vi opererer. Vi har et langsiktig perspektiv på virksomheten, og er opptatt av å skape samfunn som er gode å bo i. Vi har derfor et omfattende arbeid knyttet til våre lokalsamfunn. Det inkluderer sponsorater, støtte til kultur (som Foldvikmarkedet og Kystkulturfestivalen), arrangementer og idrett, deling av kunnskap, sommerjobber for ungdom i området og informasjonsarbeid knyttet til visningscenter i Gratangen og Tromsø. Vi deltar i forsknings- og utviklingsprosjekt slik som Øymerd-prosjektet som kan leses om på side 5 og i Seacalx som kan leses om på side 66–67.

Les mer om vår påvirkningsgrad og lokalt engasjement under ringvirkninger side 6–7, rekruttering på side 68–69 og samfunnsengasjement fra side 74–81.

416-1 vurdering av helse- og sikkerhetspåvirkning fra produkter og tjenester.

100 % av våre produktkategorier vurderes i forhold til helse, miljø- og sikkerhets-effekter. Vi har også en kontinuerlig oppfølging av dette.

416-2 Avvik på helse og sikkerhet i bedriften.

Vi har en meget god avvikskultur i Gratanglaks når det gjelder å skrive avvik. Og alle oppfordres både under opplæring og i daglig drift til å reagere på, og registrere avvik på alle hendelser. En bedrift som har null avvik tar ikke avvikshåndteringen seriøst.

Vi har ingen registrerte brudd som har resultert i bøter eller advarsler.

419-1 Brudd på lover og regler knyttet til samfunnsmessige forhold

Gjennom bruk av en god internkontroll har vi ingen brudd på lover og regler knyttet til samfunnsmessige forhold. Dette innebærer samarbeid mellom fagorganiserte og bedriften i form av møteaktivitet, samarbeid og gjennomføring av forhandlingsprotokoller.

GRI 102: Generelle opplysninger

GRI-indikator	Beskrivelse	Side rapport	Kravnivå i samsvar med GRI-standard	Utelatelser
Organisasjonsprofil				
102-1	Navn på selskapet	Generelle opplysninger side 87	Kreves, kan ikke utelates	
102-2	Merkevarer, produkter, og/eller tjenester	Generelle opplysninger side 87	Kreves, kan ikke utelates	
102-3	Selskapets hovedkontor	Generelle opplysninger side 87	Kreves, kan ikke utelates	
102-4	Land hvor selskapet opererer	Generelle opplysninger side 87	Kreves, kan ikke utelates	
102-5	Selskapsform og eierstruktur	Generelle opplysninger side 87	Kreves, kan ikke utelates	
102-6	Markeder som betjenes	Generelle opplysninger side 87	Kreves, kan ikke utelates	
102-7	Selskapets størrelse og omfang	Generelle opplysninger side 87	Kreves, kan ikke utelates	
102-8	Informasjon om ansatte og andre arbeidere	Generelle opplysninger side 88	Kreves, kan ikke utelates	
102-9	Selskapets leverandørkjede	Generelle opplysninger side 89	Kreves, kan ikke utelates	
102-10	Vesentlige endringer i organisasjonen og leverandørkjede	Generelle opplysninger side 89	Kreves, kan ikke utelates	
102-11	Tilnærming og bruk av "føre-var-prinsippet"	Generelle opplysninger side 90	Kreves, kan ikke utelates	
102-12	Eksterne prinsipper og initiativ som støttes		Kreves, kan ikke utelates	Støtter ingen eksterne prinsipper og initiativ
102-13	Medlemskap i organisasjoner	Generelle opplysninger side 90	Kreves, kan ikke utelates	
Strategi				
102-14	Erklæring fra selskapet øverste ledelse	Generelle opplysninger side 90	Kreves, kan ikke utelates	
Etikk og integritet				
102-16	Verdier, prinsipper, standarder og normer	Generelle opplysninger side 90	Kreves, kan ikke utelates	

GRI-indikator	Beskrivelse	Side rapport	Kravnivå i samsvar med GRI-standard	Utelatelser
Foretaksstyring				
102-18	Foretaksstyring - struktur og sammensetning	Generelle opplysninger side 91	Kreves, kan ikke utelates	
Interessentengasjement				
102-40	Oversikt over interessentgrupper	Generelle opplysninger side 92	Kreves, kan ikke utelates	
102-41	Kollektive avtaler og lønnsforhandlinger	Generelle opplysninger side 92	Kreves, kan ikke utelates	
102-42	Utvelgelse av interessentgrupper	Generelle opplysninger side 92	Kreves, kan ikke utelates	
102-43	Interaksjon med interessentgrupper	Generelle opplysninger side 92	Kreves, kan ikke utelates	
102-44	Temaer fremmet av interessentgrupper	Generelle opplysninger side 93	Kreves, kan ikke utelates	
Rapporteringspraksis				
102-45	Selskaper og enheter inkluderer i det finansielle regnskapet	Generelle opplysninger side 93	Kreves, kan ikke utelates	
102-46	Prosess for å definere rapportens innhold og avgrensninger	Generelle opplysninger side 93	Kreves, kan ikke utelates	
102-47	Oversikt over vesentlige temaer	Generelle opplysninger side 94	Kreves, kan ikke utelates	
102-48	Endringer i forhold til tidligere rapport og informasjon	Generelle opplysninger side 94	Kreves, kan ikke utelates	
102-49	Endringer i avgrensninger og vesentlige tema fra tidligere rapport	Generelle opplysninger side 94	Kreves, kan ikke utelates	
102-50	Rapporteringsperiode	Generelle opplysninger side 95	Kreves, kan ikke utelates	
102-51	Forrige rapport	Generelle opplysninger side 95	Kreves, kan ikke utelates	
102-52	Rapporteringscyklus	Generelle opplysninger side 95	Kreves, kan ikke utelates	
102-53	Kontakt for spørsmål til rapporten	Generelle opplysninger side 95	Kreves, kan ikke utelates	
102-54	GRI Standards rapporteringsnivå	Generelle opplysninger side 95	Kreves, kan ikke utelates	
102-55	GRI indeks tabell	GRI-indeks side 122–125	Kreves, kan ikke utelates	

GRI-103: Ledelsestiltaksnærming

GRI-indikator	Beskrivelse	Side rapport	Kravnivå i samsvar med GRI-standard	Utelatelse
103-1	Forklaring av temaet og avgrensinger	Ledelsestiltaksnærming side 97	Kreves, kan ikke utelates	
103-2	Hvordan bedriften jobber med temaet	Ledelsestiltaksnærming side 97	Kreves, kan ikke utelates	
103-3	Evaluering av arbeidet	Ledelsestiltaksnærming side 97	Kreves, kan ikke utelates	

GRI-200: Økonomiske indikatorer

201-1	Direkte økonomisk verdi generert og distribuert	Økonomiske indikatorer side 99	Aktuelt for Core	
201-2	Finansielle implikasjoner og andre risikoer og muligheter grunnet klimaforandringer	Økonomiske indikatorer side 100	Aktuelt for Core	
202-2	Andel av ledelsen rekruttert fra lokalsamfunnet	Økonomiske indikatorer side 101	Aktuelt for Core	
205-2	Kommunikasjon om og opplæring i retningslinjer for antikorrupsjon	Økonomiske indikatorer side 102	Aktuelt for Core	
205-3	Bekreftede korrupsjonshendelser og iverksatte tiltak	Økonomiske indikatorer side 102	Aktuelt for Core	

GRI-300: Miljømessige indikatorer

301-1	Materialer brukt, mål vekt eller volum	Miljømessige indikatorer side 104	Aktuelt for Core	
301-2	Resirkulerte innsatsmaterialer brukt	Miljømessige indikatorer side 105	Aktuelt for Core	
302-1	Energiforbruk fra egen virksomhet	Miljømessige indikatorer side 106	Aktuelt for Core	
302-2	Energiforbruk utenfor organisasjonen	Miljømessige indikatorer side 106-108	Aktuelt for Core	
302-3	Energiintensitet	Miljømessige indikatorer side 108-109	Aktuelt for Core	
302-4	Reduksjon av energiforbruket	Miljømessige indikatorer side 109	Aktuelt for Core	
304-4	Totalt antall arter fra IUCN-listen etter nivå og utryddningsfare i påvirkede ormåder	Miljømessige indikatorer side 110-112	Aktuelt for Core	
305-1	Dirkete utslipp av klimagasser (SCOPE 1)	Miljømessige indikatorer side 113	Aktuelt for Core	

GRI-indikator	Beskrivelse	Side rapport	Kravnivå i samsvar med GRI-standard	Utelatelse
305-2	Indirekte utslipp av klimagasser knyttet til energiforbruk (SCOPE 2)	Miljømessige indikatorer side 113	Aktuelt for Core	
305-3	Andre indirekte klimagassutslipp (SCOPE 3)	Miljømessige indikatorer side 114	Aktuelt for Core	
305-4	Utslippintensitet av klimagasser	Miljømessige indikatorer side 115	Aktuelt for Core	
307-1	Brudd på lover og regler knyttet til miljø	Miljømessige indikatorer side 115	Aktuelt for Core	

GRI-400 Sosiale indikatorer

403-1	Helse, miljø og sikkerhet styringssystem	Sosiale indikatorer side 117	Aktuelt for Core	
403-2	Fareidentifisering, risikovurdering og hendelsesetterforskning	Sosiale indikatorer side 117	Aktuelt for Core	
403-3	Bedriftshelsetjenesten	Sosiale indikatorer side 117	Aktuelt for Core	
403-4	Medarbeidernes medvirkning i HMS-arbeidet	Sosiale indikatorer side 118	Aktuelt for Core	
403-5	HMS-opplæring	Sosiale indikatorer side 118	Aktuelt for Core	
403-6	Fremme av arbeidstakers helse	Sosiale indikatorer side 118	Aktuelt for Core	
403-7	Forebygging og begrensning av aspekter med effekt på ansattes helse- og sikkerhet direkte knyttet til foretningsforbindelser	Sosiale indikatorer side 118	Aktuelt for Core	
403-9	Arbeidsrelaterte skader	Sosiale indikatorer side 119	Aktuelt for Core	
403-10	Sykefravær	Sosiale indikatorer side 119	Aktuelt for Core	
411-1	Brudd på urfolks rettigheter	Sosiale indikatorer side 120	Aktuelt for Core	
413-1	Lokale engasjement, utviklingsprogrammer og påvirkningsgrad	Sosiale indikatorer side 120	Aktuelt for Core	
416-1	Vurdering av helse- og sikkerhetspåvirkning fra produkter og tjenester	Sosiale indikatorer side 120	Aktuelt for Core	
416-2	Avvik på helse, miljø og sikkerhet i bedriften	Sosiale indikatorer side 121	Aktuelt for Core	
419-1	Brudd på lover og regler knyttet til samfunnmessige forhold	Sosiale indikatorer side 121	Aktuelt for Core	

Gratanglaks

MOLOEN
SUSTAINABILITY